

"AVE MARIA"

je glasnik katoliškega življenja slovenskim izseljencem v Ameriki in porok zvestobe katoliški Cerkvi.

Naročniki so deležni duhovnih dobrot franč. komisarijata. — Naročnina \$3.00, izven Zdr. držav \$3.50.

Za naročnike in dobrotnike se bere vsaki mesec sv. maša.

April, 1931.

Z Bogom in Marijo za narod!

23. letnik.

Kraljestvo vsemogočnega Stvarnika.

P. Odilo, O.F.M.

MOGI govore v naših dneh o preteči svetovni revoluciji. Toda svetovna revolucija ne pride, ker je že tukaj. Svetovna revolucija se ne začne, kadar preneha razloček med zgoraj in spodaj, med mojim in twojim, ne kadar anarchija strmoglavi vsako vlado, tudi ne, kadar proletariat raztrga lastninsko listino in prezene gospodarje kot tatove in roparje z njih poseter. Svetovna revolucija se ne začne, temveč konča se s političnim in gospodarskim polom. Začetek velike katastrofe je moralna svetovna revolucija, je polom verskih idealov in zrahljanje nravnih fundamentov človeške družbe: boljševizem možgan in srca. In v tem smislu lahko rečemo: Boljševiki ne pridejo več, ker so že tukaj. Boljševiki smo mi, demoralizirana, izkvarjena človeška družba. — Ni nam treba iti boljševikov iskat v Rusijo!

Na predvečer novega leta je naredil Bog takorekoč zadnji rešilni poizkus. Ta poizkus je: svet rešiti po rešitvi družine. Rešiti je treba fundament podirajočega se svetovnega poslopja. In fundament človeške družbe je družina, zemeljska trojica: oče, mati in otrok. Dne 31. decembra 1931 je izdal sv. oče Pij XI. okrožnico o krščanskem zakonu. Okrožnica je resen opomin: Narodi zemlje, varujte svoje fundamente. Rod človeški, čuvaj nad virom življenja. Na izviru življenja se bije velik odločilen boj za bodočnost. Kdor izgubi to bitko, izgubi celo vojsko. Papeževa okrožnica bije plat zvona, kakor ob strahovitem požaru, kakor ob hudi uri.

Okrožnica kliče kakor glas tropente: Casti connu-

bii — čisti zakon! Prvo, kar moramo vedeti o zakonu, je torej:

**SVETI ZAKON JE OD BOGA POSVEČENO SVE-
TIŠČE VSEMOGOČNEGA STVARNIKA.**

Na čelu 20.000 besed obsegajoče okrožnice stoji beseda "čist". "Zakon je ali čist, ali pa sploh ni zakon. Ali čisti zakon ali zakonolomstvo! Ali svetišče ali brlog strasti! To je glavna misel, ki prepleta celo papežovo pismo: Zakon je svetišče! Okrožnica obravnavava delikatne stvari, ki bi o njih rajši molčala. A vkljub temu sije iz vsega neka čudovita jasnost, ki nas povzdujuje krišku.

O tej zadevi ne bomo mislili nikoli dovolj čisto, plemenito, vzvišeno, sveto in božje. Ne moremo se zadosti približati božjemu svetišču. Neizmerno veliko se je že pisalo o zakonu. Posebno v naših dneh. Toda kolikor več se je pisalo, tem bolj temno je postajalo — kakor v megleinem morju. Čim več pojasnjevanja je bilo, tem manj smo vedeli, ker smo zakon ločili od njega, ki ga je ustanovil. Pravijo, da morata biti za zakon dva. To je v temelju napačno. Kdor pravi, da sta za zakon potrebna samo dva, ta dokazuje, da ne razume glavnega pojma in namena zakona. **K ZAKONU SPADAJO BISTVENO IN NARAVNO TRIJE.** K zakonu spada v prvi vrsti vedno Bog, vsemogočni Stvarnik. Zakon obstoji od Boga in v Bogu. Ne samo zakon v splošnem, temveč vsak zakon posebej! Zakon brez Boga je nesmisel. Zakon proti Bogu je nemogoč. Zato so temeljne postave zakona božje postavne. Nedotakljive in neizprenenljive. In v tem ravno

obstoji svetost zakona, v njegovi zvezi z Bogom, v spoštovanju do nedotakljivih in neizpremenljivih postav.

SV. ZAKON JE SVETIŠČE BOŽJE, NE PA PAŠA NESRAMNOSTI PO LASTNI VOLJI.

V kraljestvu zakona vlada Bog z neomejeno oblastjo. Tukaj ni, kakor pravi sveti oče, nobene avtonomije, nobene samostojnosti. Nihče ni siljen stopiti v zakon. Tako zelo spoštuje Bog človekovo prosto voljo, da je vsaki zakon, ako ni bil sklenjen prostovoljno, pa četudi so se zunanje ceremonije vršile z najsijajnejšimi slovestnostmi, in z največjim pompom, neveljaven pred Bogom. Toda kdor je pa enkrat po zrelem prevdarku z zavednim "hočem" prestopil mejo tega svetišča, ta je vezan na njegove postave. Zakonsko pravo je podrejeno božjemu pravu.

ZAKON JE SVETIŠČE BOŽJE, NE PA VEŽBALIŠČE BLAZNIH EKSPERIMENTOV DUHA ČASA.

Človeška družba, civilizacija, kultura je podrejena volji človekovi. Samo družina je izvzeta. Ko je izbruhnila francoska revolucija, je potegnila vse za seboj. Človeško dostojanstvo je bilo pripeljano na morišče. Bog je bil izgnan iz cerkev in iz dežele. Sonce civilizacije je bilo zastrto z oblakom krvi. Človeška družba je razpadla v sipine. Družina pa je ostala. Družina je neumrljiva.

Ko je bilo pokončano rimske svetovne cesarstvo, je bilo pokončano vse, kar je ustvarila moč ljudstva. Vse — izvzeta je bila samo družina.

Če pogledamo prvo svetovno katastrofo — vesoljni potop, vidimo, da je bilo uničeno vse. Vse — razen familije, ki jo je Bog v raju ustanovil, in ki jo je po čudežu nosil vrhu vodorova. Gotovo! V vseh časih so bile zmotnjave glede zakona. Pa bili so toliko pošteni, da so v največji nevarnosti pogina spoznali in so imenovali zmotnjavo: zmotnjavo. Zakon je ostal.

Še-le zločinski blaznosti našega stoletja je bilo prihranjeno, da smo položili roko na ono ustanovo, ki je do zdaj kljubovala vsem katastrofam in prevratom. Še le moderna novotarija si je predržnila izročiti neizpremenljivo bistvo zakona mišljenju dneva, ceste in noči. Še-le moderni čas je iztrgal zakonu obleko ednosti, nerazdružljivosti in čistosti. To je nesmrtna zasluga za človeštvo, če katoliška cerkev tem razdirajočim težnjam nasproti povdarja: Kraljestvo zakona je od Boga posvečeno, vsem razvadom časa nedotakljivo svetišče. Zakon je vedno to, kar je bil vedno in ostane, kar je. In rimske papež kliče modernemu sve-

tu na uho in na dušo: Resnično, povem vam, dokler ne bosta prešla nebo in zemlja, ne bo izpremenjena niti črtica, niti pičica postave! (Mt. 5, 18.)

ZAKON JE SVETIŠČE BOŽJE, NE PA DRŽAVNA POGODBA.

Moderno revolucionarji gledajo v zakonu, kakor njih očetje — liberalci — zgolj svetno zadevo, ki je zato podrejena državi, ne pa cerkvi. Zakon postane po njihovem naziranju zakon, kakor hitro je v državnem uradu izgovorjena beseda "hočem" — to je civilni zakon. Cerkvena poroka jih je samo nekako dopolnilo. Okrožnica to naziranje odločno zavrača. Sklepanje zakona je, kakor dokazuje zgodovina narodov, že po naravnem pravu kot skrivnostna zveza z ustvarjajočo vsemogočnostjo božjo, nekaj notranjega in bistveno verskega. K temu pride še to, da je vsak zakon med kristjani po volji Kristusovi — sveti Zakrament. Poročiti se, se pravi med kristjani: prejeti sv. Zakrament. Zakrament spada k bistvu zakona, tako da je za kristjana ali zakrament, ali pa sploh ni zakon. Zato spada sklepanje zakona, kakor prejem kakega drugega zakamenta pod oblast cerkve in ne države. Stvar države je, urediti samo zemeljske posledice zakona.

Dajte torej Bogu, kar je božjega! Cela papeževa okrožnica je modernemu svetu stavljena zahteva k restituciji — k povračilu: Zakon je božji! Zakon, kot božje svetišče nazaj pravemu lastniku!

Sveti oče imenuje v tej zvezi katoliško akcijo. Revolucionarna akcija gloda v naših dneh z nekako splošno nevihto na svetišču zakona. Skrivno in javno, z besedo in s pismom, z romanom in z navidezno znanstvenim berilom, s kinom in radijem. Vse iznajdbe moderne tehnike, se zdi, da so se zarotile, uničiti krščanski zakon ter ga osmešiti, strast pa v imenu in pod imenom narave, napredka in svobode poveličati.

Stvar in naloga cerkve je, z vsemi sredstvi postaviti nasproti revolucionarjam katoliško akcijo, zmoti resnico, strasti čistost, suženjstvu greha prostost otrok božjih. To je prvi namen okrožnice. Svet se naj nauči zopet katoliško, krščansko misliti o zakonu. Papeževi pismo naj bo kakor svetel blisk, ki posveti od vzhoda do zapada. Vsem pa, ki nočejo poslušati in ki svetišče zakona ponizujejo v brlog strasti, veljav beseda Gospodova: Kjer je mrhovina, tam se zbirajo jastrebi. Če začne človeško meso gniti, potem pride vesoljni potop . . .

Naj nam bo Velika noč simbol našega vstajenja tudi v tem oziru!

Baragova pisma.

Do končnega cilja — med Indijance.

P. Hugo.

(Konec.)

DTOD sem se vrnil zopet v Miamisburg. Potem sem se napotil v drugo precej veliko mesto z imenom Dayton, kamor sem došel 28. apr. Tu sem čakal na svojega milostjivega škofa g. Fenwicka in ta čas porabil za misijonsko delo. Malo je tu katoličanov in še ti so, razen par, silno mlačni. Prvega maja sem v katoliški hiši, kjer sem stanoval, mašeaval, popoldne sem pa v krivoverski cerkvi pridigal. Več Nemcev različnih ver je tam. Zelo čudno se mi je zdelo v krivoverski cerkvi in krivovertcem pridigati. Pridiga se namreč brez kake cerkvene, čisto v lastni obleki.

O, kako je vera na slabem v tej deželi. V njej je mnogo krivih ver. Najdejo se vsepovsod tudi prav pravi pagani, ki še krščeni niso, da celo taki, ki nimajo sploh nikake vere. Med njimi so nekateri prav dobrovoljni, ki so le radi nemarnosti svojih staršev, ali pa radi velikega pomanjkanja duhovnikov odrasli v tem žalostnem stanju. Ker za nič boljšega ne vedo, v tem ostanejo. Veliko teh bi se lahko pridobilo za Boga in cerkev, ko bi imeli več pravovernih učiteljev. Obhajala me je misel, milostljivega škofa prositi, da bi me pustili vedno takole po deželi hoditi in iskati takih izgubljenih ovčič. Tolikoj časa bi se med njimi pomudil, da bi bili v veri zadostno poučeni, utrjeni in krščeni, pa bi z istim namenom zopet odrinil dalje. Koliko duš bi utegnil Bogu pridobiti.

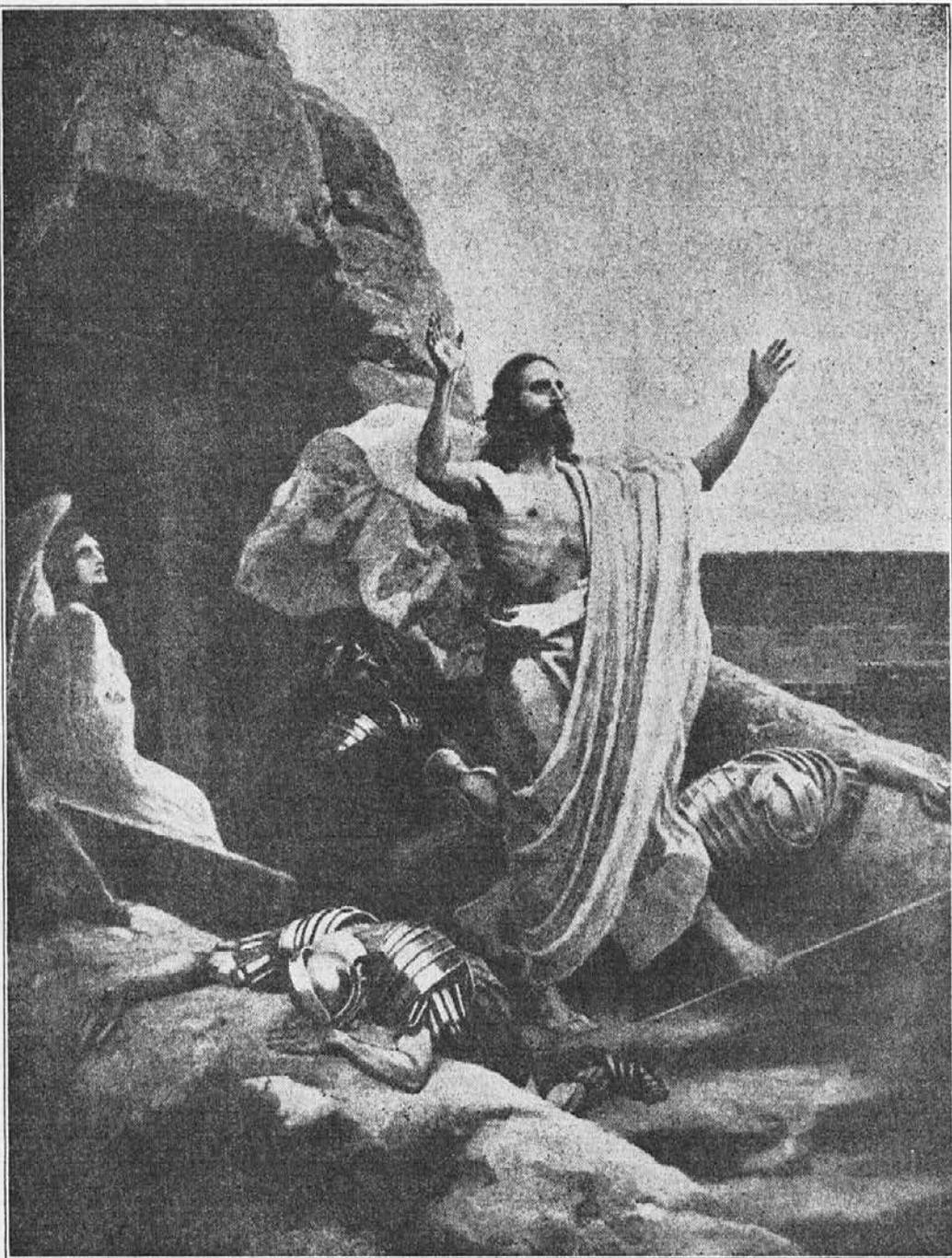
Ko sem bil še v Cincinnati, sem se glede tega posvetoval z generalnim vikarjem g. Rese. A on mi je zagotovil, da se mi obeta koristnejše in plodovitejše delo, če grem Indijancem evangelij oznanjat. Zato ne morem drugega kot Boga prositi, naj skoraj pošlje več delavev v ta svoj silno zapuščeni vino-grad, da ne bo toliko, z njegovo dragoceno Krvjo odkupljenih duš, pogubljenih. Preljuba Amalija! Prosim te, poskrbi, da bo o tem, kar ti bom o svoji službi med divjaki pisal, goreča duhovščina zvedela. Morda se bo vendar kdo z božjo pomočjo odločil, nam priti na pomoč. Ko bi zvedela, da se je kdo za to službo odločil, povej mu, naj se obrne na generalnega vikarja v Cincinnati, Friderika Rese. Več-

krat sva se o tem razgovarjala. Priporočil sem mu, da ko bi se kak duhoven ljubljanske škofije javil za misijonsko službo, naj ga dobrohotno sprejme.

Iz Daytonja sva z milostljivim škofom šla v Detroit, kamor sva došla 15. maja. V Detroitu sva ostala pet dni. Tam je več katoličanov, Nemcev in Francozov. Dne 15. maja sem tam v prav veliki in lepi cerkvi pridigal. To je bila moja zadnja nemška pridiga, ker sem odločen do zadnjega diha svojega življenja ostati med divjaki, zlasti če bom srečen zadosti, se z božjo pomočjo njih jezika priučiti, katerega se na vso moč učim. Iz Detroita sva se po vodi peljala na Michilimakinak, kamor sva došpela 26. maja. Tam se nisva dolgo mudila. V Arbre-croch sva došla 28. maja. Srečni dan, ki me je dovedel med divjake, od katerih, če je božja sveta volja, se ne bom nikoli več ločil. Zdaj Ti bom povedal še nekaj o svojem misijonskem okrožju.

Arber-croche je ime kraju, ki se razteza kakih 8 do 10 milj v daljavo. Nahaja se ob gornjem delu Michiganskega jezera. V primeri z velikostjo ima le malo prebivavcev, med njimi enega samega belega. Jezuiti so v tem kraju vsejali prvo evangeljsko seme. Ker pa za jezuiti dolgo ni bilo nobenega duhovnika sem, se je vera skoraj popolnoma poizgubila. Zadnja leta so zopet došli nekateri oznanjevavci sv. evangeliya semkaj. A ker so le kak dan tu ostali, ni bilo moč kaj prida dobrega storiti. Šele pred dvema letoma so milostljivi škof Fenwick stalnega misijonarja poslali sem. Tiste, ki so bili še kristjani in oni, ki so želeli postati, je to silno razveselilo in potolažilo. Večina njih se je v enem kraju zbrala, si zgradila to cerkvico in kočico za duhovna in še solo za svoje otroke. Toda prejšnji misijonar se je vrnil v Evropo. Grozno so bili divjaki tega kraja veseli in zadovoljni, ko so me škof med nje pripeljali in jih zbrane zagotovili, da me mislijo pustiti pri njih in da sem jaz sam sklenil vedno ostati pri njih.

Ne morem Ti dopovedati, preljuba Amalija, kako otroško ljubezen in ponižno pokorčino imajo ti dobri ljudje do svojega duhovnega pastirja. Ne kličejo me drugače kot svojega očeta in se tudi ne

ZVELIČAR GRE IZ GROBA,
OB MOČ JE SMRT, TROHNOBA.

obnašajo drugače naproti meni kot dobri otroci napram svojemu očetu. Če ima kdo zunaj vasi, kjer okoli cerkve prebivajo, kak opravek, n. pr. če gre lubja iskat za streho, ali ima kaj drugega oskrbet, mi pride vedno v rokō seč in povedat, da ga nekaj dni ne bo domov. Če jim kaj rečem, natanko in zvesto izpolnijo. Točasno običajnih cerkvenih navad se skrajno zvesto drže. Niti za las ne odstopijo od njih.

Običaj je pa zdaj tu sledeči: Vsako jutro ob petih se pozvoni k angelovemu pozdravljenju — po zimi se bo malo kasneje pozvonilo. — Kmalu na to se pozvoni k sv. maši, h kateri jih dan na dan veliko pride. Pred sv. mašo glavar tega plemena vsem glasno moli jutranjo molitev. Na večer, pred solčnim zahodom, se zopet pozvoni, na kar se snidejo v cerkvi, zapojo in opravijo večerno molitev. Po molitvi pa, če me kaka pot ali opravek ne odvrne, jim dan za dnem kaj krščanskega nauka razložim, ki so ga zelo potrebni. Imam tolmača iz njih srede, ki zna dobro francosko — edini v celiem misijonskem okraju. — Pridigujem francozko. Ko kaka dva stavka izgovorim, obmolknem. Tolmač, nekoliko ob strani stoječ, jih v otavskem jeziku ponovi. Po tolmaču tudi spovedujem. Ubogi divjaki so prav zadovoljni, ker je (tolmač) neizrečeno dober kristjan in tudi prav dobro poučen. Prav radi in pogosto pridejo k spovedi, ker sem jim to priporočil. Ni ga skoraj dneva, da bi ne imel nič spovedovanja.

Ob nedeljah in praznikih se pa štirikrat zbremo v cerkvi. Zjutraj zgodaj k jutranji molitvi, ob desetih k veliki sv. maši, popoldne ob treh k večernicam in krščanskemu nauku, zvečer pa k večerni molitvi. Povem Ti, da mi je neizrečeno sladko in prijetno tu biti. Spreobrnjenja okoliških divjakov so tako pogosta, da sem v kratkem času mojega tukajšnjega bivanja, to je dva dni čez dva meseca, krstil že 70 divjakov, nekaj otrok, nekaj odraslih — med njimi so tudi častitljivi starčki pri šestdesetih in sedemdesetih letih. — Večkrat jo z mojim tolmačem kam na deželo mahneva. In kjerkoli pridem do kake koče, vstopim. V tej koči dobim same kristjane, v drugi same nevernike, v drugi zopet kristjane in nevernike skupaj. Kjer naletim na nevernike jim skušam razložiti potrebo in korist krščanske vere, ki nam jo je Bog razodel. Dostikrat sem imel že sladko veselje gledati, kako globoko se je božja beseda zasadila v njih srca in kako so sklenili sprejeti vero, po kateri je moč doseči časno in večno srečo. Skrbim tudi, da so od drugih, že spreobrnjenih svojega okoliša, v temeljnih resnicah krščanstva poučeni, na kar so očitno in slovesno v cerkvi krščeni. Ne morem Ti dopovedati, preljuba Amalija, s kakim prisrčnim veseljem in občutki hvaljenosti krščujem spreobrnjene nevernike, posebno, če jih več naenkrat krstim. Bil je dan, ko sem jih

krstil sedem, 12. jul. pa — o srečni dan, ki ga ne bom nikoli pozabil — sem jih krstil dvanajst.

Neverni tega kraja so prav pravi malikovavci. Ne le da solnce in luno molijo, še hišne malike delajo ter jim darujejo. Vsi polni malikovavskega praznoverstva so. Imajo cele vreče malikovavske šare, ki jim služi za daritve ali druge malikovavske običaje. Če se malikovavec, ki ima tako vrečo, spreobrne, jo prinese misijonarju, da jo vrže v ogenj. Nedavno tega sem izročil eno vrečo take malikovavske šare ognju. Upam, da Gospod vojnih trum take žgavne daritve z dopadajenjem sprejema. Zadnjič sem malo te reči pregledal. Našel sem vmes dve mali peruti nekega prav lepega ptiča. Iz teh peruti sem nekaj peres izpulil, da jih pošljem Tebi, v spomin zmage Jezusovega častitljivega nauka v kraju, kjer se nehaja Tvoj presrečni brat, sredi divjakov. Nevernik pa, ki mi je to vrečo prinesel je eden izmed poglavarjev otavskega plemena. Upam, da bo njegov zbled, ker je bil posebno očiten, še več drugim v spreobrnjenje. Tisočera hvala in čast Bogu za vse dobro, kar se po njegovi milosti tu godi.

Naša cerkev, šola, moje stanovanje, vse je leseno in z lubjem krito. Ker so to divjaki sami naredili, si lahko misliš, kako je. Ko dežuje, moram mizo na kateri imam knjige in druga pisanja s plaščem pregrniti, da jih odtegnem nalivu. Nad posteljo razpnem dežnik. Sam se pa v kak kot stisnem, kjer najmanj premaka. Pa kaj maram za to. Srečnejši sem v svojem hramčku, kot vsi evropejski kralji in cesarji na svojih zlata se bliščečih dvorih. Naša cerkev ima prostora za 400 ljudi, a upam, da bo kmalu pretesna. V mojem misijonskem okrožju steše dve zunanji podružnici, kamor večkrat zahajam. Ena je prav posebna, ni le krita z lubjem, temveč so tudi vse štiri stene iz samega golega, velikega lubja sestavljene.

Silno težak pa je jezik divjakov. Prav pridno se ga učim, s pomočjo svojega tolmača. Spisujem si slovnicu in besednjak in besed se sproti učim. Tudi krščanski nauk v divjaškem jeziku spisujem. Milostljivi škof g. Fenwick so mi trdno obljudibili, da ga bodo dali v Cincinnati natisniti. V tej knjižici bodo zraven nauka tudi potrebne molitve in pesmi, bo tedaj obenem tudi molitvena knjižica. Pravkar bom na 48. strani te knjižice. Cela utegne imeti nekaj nad 300 strani. Kot neko posebnost Ti pošiljam tu spisan Očenaš v otavskem jeziku.

Nosinan vakving ebian. Kečitva venindagvati kitisinika Sovin. Enagosivanen kadinaki sebian. Kipabamilago indibe vakving. Kadinakis gaie pamitagon ondaši aking. Nongo agišigak mišinang gemičijang mešigoam gaje gathigakin mišinang Kanningot nitinenindasimi kaniškijaminčin avija, ka gaje kin ningot enenindangen kaniš kijang. Kinaa-

maviang vašibatadiangin. Ačič ininamavi šinang majanadakim vetisikagojangen. Katinakisingi.

Že iz tega vidiš, da so dolge in težke besede tega jezika. Razvidiš tudi lahko, kako čudno se vežejo, da je treba s toliko besedami kaj izraziti. Nadalje je čudno, da v nobeni besedi tega jezika ne najdeš črk F-l-r-u. Kratko, nekako ves drugačen od drugih je ta jezik. Vendar bodi težak kolikor hoče, z božjo pomočjo se ga upam naučiti, kot sem se naučil angleškega, da bi si upal, ko bi bilo treba, pridigati v njem.

Zdaj Te pa prosim, ljuba Amalija, razodeni moje pismo po Gorenjskem in Dolenjskem, kakor veš in znaš. Prosim Te še tudi, po prečastiti pisarni Leopoldinske družbe mi pošlji kakih sto svetniških podob in pa kakih sto precej velikih križev za moje divjake. Slednjič Te še prosim, moli, kot si mi obljubila vsaki dan s svojimi otroci in prosi Boga, da blagoslovi moje prizadevanje in mojo misijonsko službo plodonosno storí.

Prisrčno pozdravim Tvojega dobrega moža, Tvoje ljube otroke, mojo preljubo sestro Antonijo, vse

svoje znance in prijatelje, ter sem in vedno ostanem
Tvoj

ljubeči brat
Friderik Baraga, m. p.

V Aber-croche 10. aug. 1831.

Pristavek.

V šolo, ki jo tu imam, hodi okrog 40 otrok, obojega spola. Nekateri so prav razumni. Moj tolmač jih uči brati — za zdaj še po francozkom abecedniku — jaz pa jim po tolmaču razlagam krščanski nauki, ki ga prav dobro razumejo in tudi v spominu obdrže. Dečki se obenem uče še pisanja in računstva.

Dostavek.

Pismo je še nekoliko časa pri meni zastalo, ker nisem imel priložnosti oddati. Ta čas je zopet 16 divjakov — med njimi le trije otroci, ostali odrasli — prejelo sv. krst. Tedaj jim imam že 86 v svoji krstni knjigi. Razen teh imam pa že zopet prav veliko začetnikov, ki se pripravljajo na sv. krst. Z božjo pomočjo upam kmalu zopet videti precej veliko število zgubljenih ovčic prihajati v hlev Kristusov, kateremu čast in hvala na veke.

Materam prvoobhajancev.

Ta-le moj članek je odprto pismo vsem materam, kajih mali ljubljenčki se pripravljajo za prvi sprejem njihovega velikega Ljubitelja. Sicer loči še nekaj dni naše malčke od njihovega najlepšega dne, vendar ni še prezgodaj začeti s pripravo na prvo sv. obhajilo. Dajte razumeti, ljube matere, da je dan prvega sv. obhajila najvažnejši dan v življenju vašega otroka. Ako bo vaš srček prejel prvo sv. obhajilo vredno, skrbno pripravljen, potem se vam ni treba batiti zanj. Jezus sam bo čul z neomejeno ljubeznijo nad njim. Morda bo kdaj v življenju zašel, ker vsakdo ima prosto voljo, a verujte, če bo tudi tavjal v temi, dan njegovega prvega sv. obhajila mu bo svetil v njegovo duševno razdvojenost kot sveti obrežni svetilnik mornarjem po noči in v viharju. Svetil mu bo na varno, zopet k božjemu Srcu, za vso večnost. Kakršno je prvo sv. obhajilo, tako je navadno tudi zadnje.

Marsikatera mati morda misli, da je že dovolj storila, ako pošlje otroka v katoliško šolo. Kako se moti! Šola res veliko stori za otroka, še več pa doseže mati, ker je z otroci v tesnejšeni stiku. Šola daje nauke, mati bi pa morala gledati, da se isti uvažujejo v življenju otroka. Večkrat, ah, žal, le prevečkrat, pa ravno dom podre, kar je šola s trudem sezidala.

Otroci so se pripravljali za prvo sv. obhajilo. Kako so jim žarele oči, usteca so bila nabранa v rachel nasmešek, ko sem jim pripovedovala o veliki ljubezni, ki jo goji božje Dete do njih in da že komaj čaka, da pride v njih srčeca. Kako so bili gorči! Treba jih je bilo samo opomniti včasih na sv. obhajilo in koj so postali zopet pridni, ubogljivi. Ni jih bilo treba kregati, spomin na presrečni dan, ki se jim je bližal, je zadostoval.

Med njimi je bila hčerka imenitnega advokata. Angelček. Neki pondeljek jo pripelje oče jokajočo v šolo. Stopim z gospodom na hodnik. Prosi me, naj potolažim otroka, kakor vem in znam. On je poskušal že vse, da bi hčerko pomiril, pa ni uspel.

"Včeraj," tako je pripovedoval, "smo zgodaj napravili izlet k sv. Urbanu. Božena ni marala z nami, dokler ji nisem obljudil, da bomo lahko predeseti maši na gori. Bala se je, da bi je Jezus ne bil vesel na dan prvega sv. obhajila. Ker pa otroci hodijo v hrib počasi, smo dospeli na vrh, ko je že vse minilo. Božena pa v jok, češ, sestra je rekla, da imamo smrtni greh, ako nismo pri maši. Ni si dala dopovedati, da ga ona nima in jokala je kar naprej. Zdaj se pa še vas boji." — Ubogega otroka sem potolažila, očetu pa odkrito povedala, da ima on greh, ker je silil družino na izlet brez sv. maše, ko je vendar v mestu toliko maš zjutraj.

Če dovolite, še en zgled, da vam dokažem, da imajo otroci dobro voljo spolnovati božje zapovedi, pa jih ne smejo v domači, katoliški hiši. Otrok je prišel iz šole domov in opomnil mater, da ne sme kuhati mesa, ker je kvaterna sreda. Mati pa huda. "Pa takoj pojdi k mesarju!" mu je zapovedala. In moral jo je ubogati, čeprav težko.

Kako lepo spričevalo za mater, ako otrok zavrgoli prav po otroško na kak prosti dan! "Sestra, pri nas nismo danes jedli mesa! Moja mama pravi, da bomo že živeli en dan brez njega." Človek nehotiče pokliče blagoslov na tako mater.

Matere, vplivajte na vaše prvoobhajančke, da vas bodo radi in hitro ubogali. Ne radi palice, ampak iz ljubezni do Jezuščka. Opomnite jih, da bodo vršili svoje male dolžnosti. Navajajte jih, da si včasih kaj nepotrebnega odrečejo in s tem pomagajo kakemu revežu v namen, da bi dobro, vredno prejeli sv. obhajilo. Glejte, da bodo vaši malčki opravljeni jutranjo in večerno molitev. Vzemite si zvečer par minut časa, da otroku kaj lepega poveste. Kaj? Ljubezen je iznajdljiva, najbolj pa materina. Izženite iz vašega doma vsako kletev, grdo govorjenje, sploh vse, kar ne spada v krščansko hišo. Ne ovirajte otrok v izpolnjevanju božjih zapovedi. Ves dom naj sodeluje z otrokom v daljši pripravi na sv. obhajilo! Domače ozračje naj bo prepojeno z radostnim pričakovanjem. Z zanimanjem poslušajte, če vam otrok pripoveduje o svojih malih načrtih. Ne polagajte velike važnosti na belo ebleko, venček. Poskušajte otroka prepričati, da Jezus ne da nič na zunanjost, pač pa ima največje veselje s srcem, ki je okrašeno s čednostmi in prosto-

greha. Opomnite jih večkrat, naj pripravijo Jezuščku toplo, mehko zibelko v svojem srcu, da se bo dobro počutil, ko bo prišel k njim.

Zakaj pišem to? Ker ljubim male! Saj je še celo nebo v njih očeh! Rada bi, da bi nedolžnost v njih pogledu še bolj žarela na dan njih prvega ob-

The Bohemian Benedictine Press, Chicago, Ill.
Mala Terezika, prvoobhajanka.

hajila. Želim, da bi jim bil ta dan pomemben, da bi zrli nanj nazaj z blaženostjo in da bi jim v večnosti lepšal krono življenja.

O matere, molite v teh mesecih veliko za svoje srčke! Molimo vsi, da bodo prišli pomladi od mize Gospodove res sami angelčki.

Sestra L.

Adele Megla:

MATI.

Ko je srce polno sreče in blaženstva, rado razodené ta svoja sladka čustva tudi drugim. In to razodenje njegovih občutkov je nekaj tako nežnega, tako milega, kakor je nežna in mila topla pesem. Da, izlita v pesem, se javlja ljudem sreča veseloga človeka. In če mu srce rani bolest, zopet otožno, plakajoče zazveni pesem. — V pesem se izliva človeška duša, v pesem, ki je biser, katerega je skristaliziralo srećo, ko je živilo in udarjalo za kaj vzvišenega, lepega, plemenitega.

Najlepše pesmi so posvečene idealom; iz njih drhti hrepenenje, upanje in ječi mnogokrat v ponižanje obsojena duša. Pa je tudi, da pesem idealu uči, ko stopi človek na resna tla resnega in skrivnostnega življenja, ko mu življenje pokaže vso

trnjevo pot takoj, ko se je prebudil iz kratkih, čarobnih mladostnih sanj. Človek obupuje, se opoteka, negotovi so njegovi koraki po kamenju in med trnjem; in takrat se željno ozira po bitju, ki bi mu bilo v oporo, ki bi ga navdalo z novim pogumom. In tedaj se mu boječe, šepetaje skoro rodi vzdih kakor nekdaj v zibeli: "Mati!"

Da, mati, ti dobra, ti sveta! Ko je tvoj otrok stopil v življenje, ki ga je bičalo in teplo do onemoglosti, ko je tvoj otrok padal, padal globoko, nate ni pozabil, njegov pogled je zaupljivo uprl vate in klical tebe, mati, na pomoč. In tvoje srce, vedno odprto prošnjam trpečega otroka, ga usliši in mu pomaga zopet in zopet.

Takšno je tvoje srce, mati! —

Baraga, naš prvi slovenski svetnik.

(Predavanje, katero je imel P. K. Zakrajšek 6. januarja letos v dvorani hotela "Union" v Ljubljani ob priliki proslave stoletnice Baragovega prihoda v Ameriko. Predavanje je oddajala ljubljanska radio postaja.)

V. BARAGA, prosi za nas! — Baraga, naš prvi slovenski svetnik! — Ta velika misel in ta naša srčna želja nas je nocoj zbrala v tako velikem številu v tej dvorani.

Toda, ko smo šli sem v dvorano, ali nas ni naša noga zanašala drugam — v cerkev? Ali ne sili tudi sedaj naš duh iz dvorane v cerkev, kjer se nam zdi, da bi bil primernejši prostor za nocojšnjo proslavo stoletnice Baragovega prihoda v Ameriko? Da, že danes hočemo tja, kjer si naše srece želi videti krasno ozaljšan oltar in na njem sredi dehtičih cvetic in številnih lučic podobo našega velikega rojaka, amer. indijanskega misijonarja in škofa Barago, ozaljšanega s svetniško slavo in častjo. Vsi smo namreč prepričani že danes v dno svoje duše, da je Baraga bil in je svetnik in sicer pred vsem svetnik, ker le tako si moremo razložiti, le tako moremo razumeti njegovo velikansko žrtev polno življenje in delovanje v misionskem, kulturnem in gospodarskem oziru, s katerim je osrečil rodova Ottawa in Chippewa Indijancev in tri države Michigan, Minnesota in Wisconsin, ter pokrajine Kanade, ki leže ob teh državah.

I.

Da je bil Baraga res svetega življenja, cel svetnik v življenju in delovanju, o tem pričujejo vsi, ki so ga osebno poznali.

Imel sem srečo, da sem poznal drugega našega velikega indijanskega misijonarja rojaka, monsignora Buha. Ta mož je bil osebni priatelj Baragov. Ž njim sem večkrat govoril tudi o Baragi. Veliko lepega je vedel gospod povedati o njem. In rad je o njem govoril. Toda vsakikrat je dostavil besede: "Da, Baraga je bil svetnik".

Na evharističnem kongresu leta 1926 v Chicagi je na zborovanju slovenske sekcije govoril tudi Rev. Gordon, prvi kat. duhovnik iz rodu Chippewa Indijancev. Ta gospod nam je takrat povedal, da je Baraga krstil njegovo mater in jo poučeval v katekizmu. Poznala ga je torej dobro. Pa je povedal, da mu je mati velikokrat govorila o Baragi, pa je tudi vselej dostavila, da je bil svetnik.

Naš drugi veliki indijanski misijonar, P. Simon Lampe iz reda benediktinov, ki že nad 40 let deluje med Chippewa Indijanci v severni Minnesoti, je imel često priliko govoriti z Indijanci, ki so Barago poznali, ki so bili sami deležni njegovega velikega delovanja in njegovih žrtv. Pa mi je povedal, da je med Indijanci splošno prepričanje, da je bil Baraga svetnik.

Da je bil Baraga res svetnik pričajo vsi oni, ki so njegovo življenje natančneje proučevali in raziskovali.

Frančiškan Krizostom Verwyst, ki je bil sam dolga leta misijonar med Indijanci po krajih, kjer je pred njim deloval škof Baraga, je proučeval Baragovo življenje na licu mesta. Ta mož je potem spisal prvo njegovo življenje v angleščini in je izdal v veliki knjigi. Ta mož je gotovo poznal njegovo življenje in delovanje kakor morda malokdo drugi. Spisal je o Baragi tudi lep članek za Catholic Encyclopedia ter ga zaključil z značilnim priznanjem, da je bilo Baragovo življenje: saintliness in action — svetost v dejanju.

Naš rojak, mons. Dr. Režek, je spisal zgodovino marquetteške škofije, ki jo je ustanovil Baraga in bil njen prvi škof. Tudi on je proučeval življenje tega našega velikega rojaka. Pa tudi on je prišel do globokega prepričanja — škof Baraga je bil svetnik.

Imamo življenjepis Baragov tudi v slovenščini. Spisal ga je pisatelj Vončina in izdala ga je družba sv. Mohorja. Tudi ta pisatelj je prepričanja, da je bil Baraga svetnik.

Za prihodnje leto pripravlja družba sv. Mohorja nov obširen življenjepis Baragov. Vsi boste dobili to knjigo v roke. Že danes vas opozarjam nanjo. Prepričan sem, da boste tudi vi priznali, ko jo boste prečitano zaprli: Baraga je bil res velik svetnik!

Da je bil Baraga res svetnik, so vedeli in čutili in še najbolj vedo njegovi ljubljeni Indijanci Ottawa in Chippewa rodu. Začetkom prejšnjega stoletja sta bila ta dva indijanska rodu na robu popolnega propada. Poganstvo se je pokazalo pri njih v vsej svoji grdobiji in krutosti. Posamezni rodovi so se med seboj klali in morili, da je kri tekla v potokih. Vsa njih zembla je bila poškopljena z bratsko krvjo. Še nekoliko let teh bratomornih medsebojnih bojev, pa bi se bili potrebili z zemlje. Poleg tega jih je naskočil beli človek z vso svojo krutostjo in brezsrečnostjo. Francoska revolucija je pognala v Ameriko, v Kanado na stotisoče beguncev. To niso bili dobri ljudje. Začeli so Indijance izkoriscati in jim krasti njihovo zemljo. Izpodrivali so jih in jih gnali vedno dalje v neprodirne gozdove srednje Kanade in severnih krajev Michigana in Minnesote. Izkoriscali so jih in jih morili kakor živali. Tudi od juga jih je začel zasledovati in preganjati beli človek. Silil je vedno dalje v njihovo ozemlje in jim kradel njihovo lastnino. Razni trgovci s kožami in sladkorjem so začeli prihajati med nje. Gnala jih je grda lakomnost po bogastvu in indijanski zemlji. Vlada se ni dosti zmenila za Indijance. Bili so brez

vseh pravie in brez vsakega varstva prepuščeni na milost in nemilost tem svojim brezsrečnim sovražnikom. Kar je pa najhujše pri tem je bilo to, da so jih ti trgovci začeli zastrupljati pred vsem z nemoralnostjo in pigančevanjem. Zanesli so med nje takozvano "fire water" — ognjeno vodo — žganje. Vedeli so, da se jih ni treba batiti, če jih zastrupijo s pigančevanjem. Sami sebe bodo ugonobili.

Od leta 1825 dalje so začeli med nje prihajati tudi misijonarji raznih nekatoliških verskih ločink, ki pa jim niso prinesli rešitve, temveč so vso njih bedo ter posebno njih neslogo še pomnožili in jih tako naredili še manj odporne proti belim sovražnikom.

Tako je beda in gorje teh Indijancev prav takrat prikipele do vrhunca.

Tedaj se jih je pa usmililo nebo in jim poslalo rešenika škofa Baraga.

II.

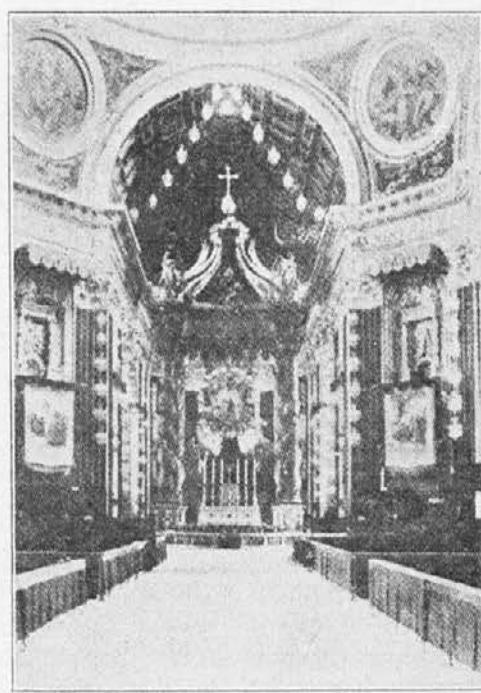
Na Kranjskem je tisti čas živel mlad goreč duhovnik, kaplan Irenej Friderik Baraga, doma iz Dobrniča na Dolenjskem. Kaplanoval je najprej v Šmartnem pri Kranju. Toda tu je ta duhovnik storil strašen "zločin": vpeljal je v Šmartnem bratovščino sv. Rešnjega Telesa, učil ljudi moliti presv. Rešnje Telo, učil jih moliti sv. rožni venec, opravljati pobožnosti križevega pota. Da celo tako daleč se je izpozabil, da je vodil ljudi na božja pota. In kajpada, ga je tedanja janzenistična in jožefinska cerkvena oblast obsodila in za kazen prestavila v Belo krajino, v Metliko. Toda vi lahko povežete roke, srca in gorečnosti pa ne morete. Tako je bilo tudi tukaj. Baraga je v Metliku nadaljeval z "zločini", ki jih je začel v Šmartnem. In seveda so tudi od tukaj začele dežiti pritožbe na cerkveno oblast v Ljubljani proti Baragi.

Glejte, kako so čudna pota božje previdnosti!

Nekoč na nekem katoliškem nemškem shodu sem slišal nemškega govornika, ki je izgovoril trditev, da je največji dobrotnik katoliških ameriških Nemcev največji nemški sovražnik katoliške cerkve, kancler Bismarck. Govornik je to svojo trditev pojasnil tako-le: Bismarck je začel kulturni boj, to je, boj proti katoliški cerkvi v Nemčiji. Izgnal je iz nje vse najbolj navdušene, delavne in goreče nemške katoliške može in duhovnike. Ti so v velikem številu bežali v Ameriko. Tako je samo z enim parnikom prišla v Ameriko cela franč. provincija iz Fulde, ki je štela 68 redovnikov; to je sedanja St. Louiska provincija. Ti duhovniki in redovniki so pa potem v Ameriki nadaljevali svoje delo za čast božjo in napredok katoliške cerkve. Organizirali so katoliške Nemce v Ameriki. "In tako se moramo katol. ameriški Nemei za naš krasen katoliški razvoj v Ameriki zahvaliti samo Bismarcku", — je sklenil govornik.

Podoben slučaj se je zgodil pri Baragi.

Domovina ga ni marala, ga je preganjala in mu slednjič življenje tako zagrenila, da mu ni bilo več obstanka doma. Ker ga pa domovina ni marala, ga je božja previdnost naklonila nesrečnim Indijancem v Ameriki. Baraga je čital v poročilih Leopoldinske družbe na Dunaju poročila misijonarjev iz Amerike o veliki bedi ondotnih Indijancev. To ga je nagnilo, — in Bog ga je pri tem navdihnil s svojim velikim poklicem — da se je odločil, da se izseli v Ameriko. Vedel je, da bo tam lahko nemoteno dal duška svoji gorečnosti in našel rodovitno, pa tudi svobodno polje, da se razvije in sledi svoji veliki gorečnosti za Boga in za bližnjega. In tako je Baraga zapustil svojo odmovino in ravno pretečeno sredo (31. decembra 1930) je bilo sto let, od kar je prvič stopil na amerikanska tla v New Yorku.

The Bohemian Benedictine Press, Chicago, Ill.

Tako je bila okrašena cerkev sv. Petra za Terezino svetniško proglašenje.

Naj tukaj med oklepaji povem to-le svojo misel:

Kje se je Baraga v New Yorku ustavil, nam zgodovinarji ne poročajo. Vendar so mi stari New Yorški Nemci župnije sv. Nikolaja povedali, da se je Baraga takrat ustavil pri njih. Bilo jih je že nekoliko tisoč tam in so si prav tedaj snovali svojo župnijo, sedanjo župnijo sv. Nikolaja na drugi cesti. To je verjetno. Baraga kot Avstrijec je znal dobro nemški in kot takemu so bili Nemci najbližji. Verjetno je, da jih je ob svojem prihodu v New York poiskal in obiskal. Gotovo pa je, da se je tudi pozneje vsikdar, kadar je bil v New Yorku, ustavil pri tej cerkvi.

(Konec prih.)

Biti katoličan nam bodi ponos!

Rev. Janez Filipič, Krško.

(Dalje.)

Ime protestantizem je pravzaprav le izraz zadrge: je namreč skupno ime za zmes nasprotujocih si in razdrobljenih edinic, katerim ni mogoče več določiti števila. Sicer sta se prvotno odeeplili le dve veliki veji od drevesa katoliške Cerkve: luteranstvo v Nemčiji in anglikane v Angliji; toda ti dve veji se cepita naprej in naprej tako, da imamo danes kopo vejic, iverov in iverčkov, ki vedno manj spominjajo na veliko drevo življenja, na Cerkev Gospodovo.

Zares! Kako so razcepljene vse te sekte. "Vsak protestant si vzame od bogato obložene mize krščanstva, kar se mu ljubi," je rekel nedavno profesor Spiteta. "Vsak ima svoje krščanstvo," je trdil profesor Kaftan v Würzburgu l. 1894. Kako to? Protestantizem uči, da ni nobene vrhovne učiteljske oblasti in da ni obveznega nauka. Torej je treba prepustiti veroizpoved poedincu, da si izbere vsak svoje versko naziranje. V tem je namreč jedro protestantizma, da naj človek sam doživlja in si sam ustvarja vero s tem, da čitajoč sveto pismo, sledi notranjemu razsvetljenju sv. Duha. Božjepopravnega učiteljstva, kakor ga častimo mi katoličani v papežih, škofih in duhovnikih, protestant ne potrebuje, ker hoče biti v neposrednem stiku z Bogom samim.

Zato se ne bomo čudili, da danes ni bogoslovne visoke šole med protestanti, kjer bi se učilo enotno krščanstvo. "Vera v sveto pismo je največja zmota človeškega duha," ali "Kristus ne spada v evangelijs," ali "Kristus ni Bog, ni delal čudežev, ni vstal od mrtvih," take in podobne nauke razlagajo protestantovski bogoslovni učeniki svojim slušateljem, bodočim veroučiteljem ljudstva. Medsebojno prepihanje o temeljnih naukih krščanstva je postalо učenjakom življenska potreba. Nič ni nedotakljivega in svetega. Zato protestantizem ni vera, ampak samo sestav, ki presoja in obsoja, zanika in razkraja. Kako naj pastorji, ki slišijo take in podobne nauke od svojih učiteljev, učijo ljudstvo pravi nauk o Kristusu, Bogu in o drugih krščanskih resnicah? Verska oblast sicer zahteva od njih, da prispejo pred nastopom pastirske službe na staro krščansko veroizpoved, ali pastorji se tega ne držijo. Saj imajo tudi oni pravico, da doživljajo vero po svoje. So pastorji, ki tajijo vero v Kristusa v svojih spisih ali predavanjih, v pridigi pa jo priznavajo. So pa tudi taki, ki javno pred ljudstvom taje temeljne nauke krščanstva: nauk o presveti Trojici, o vloge in večenju Sina božjega, o čudežih. Studenci protestantizma so torej zastrupljeni.

Podoben verski Babel kakor med protestanti, pa varda tudi med Angličani. Dandanes štejemo samo v Angliji že okrog 100 različnih verskih sekt, pred sto leti jih je bilo okrog 50, po preteklu sto let pa jih utegne biti 200. Verska zmedenost v Angliji postaja od dne do dne večja.

In kakor je s protestantovsko in anglikansko, podobno je tudi s pravoslavno veroizpovedjo. V verskem oziru je samo navidezno edinstvo. Pravoslavna cerkev se sicer drži naukov prvih sedmerih vesoljnih cerkvenih zborov. Imajo torej isto veroizpoved, iste zakramente, isto cerkveno ustavo, isto bogoslužje. Toda ta edinstvo je postala mehanična, mrtva črka. Ko gre za razlago vsebine, razumevanje teh častitljivih starih besedil, edinstvo neha. Vsaka Cerkev razлага te nauke po svoje: tako uči ruska cerkev, da je katoliški krst veljaven, med tem ko grška cerkev to zanika. Te cerkve bi morale imeti kak skupen organ, ki bi smel in moral končnoveljavno razlagati verske resnice, kadar nastajajo dvomi. Skratka: Imeti bi morali živo vrhovno učiteljstvo, bodisi v eni osebi, bodisi v cerkvenem zboru. Prvo odklanjajo: to bi bilo papeštvo; drugo sredstvo bi načeloma hoteli uporabiti, ali to priznavajo, da brez udeležbe rimske cerkve ni vesoljnega cerkvenega zpora. Sami pa si ne upajo sklicati cerkvenih zborov kakor jih sklicuje rimska Cerkev. Ruski sinod je l. 1871 navedel razlog v pismu na carigradskega patriarha: Sklicanje cerkvenega zpora je nevarno, ker bi tak zbor ne mogel ničesar odločiti in bi nudil javen priporočil, če ne celo razdora med grškimi in slovanskimi cerkvami v pohujšanje vsemu krščanskemu svetu. (Glej: prof. dr. L. Ehrlich: Katoliška Cerkev, 1927, 209-245.)

In kakor se luterani in anglikani med seboj cepijo, tako nastaja vedno večja vrzel tudi med protestantizmom in pravoslavnimi. Priče zato so nam verska zborovanja zadnjih let v Ženevi, Stockholmu in Lozani. Vseh teh zborovanj so se udeleževali tudi zastopniki vzhodnih nezedenjenih (pravoslavnih) cerkva. V Stockholmu (leta 1925) so se še dosti dobro počutili, ker se tam ni govorilo o strogo verskih vprašanjih. Včasih so celo nekoliko udarili po katoliški Cerkvi, kar je nekaterim protestantom gotovo ugajalo. Vse drugače je bilo v Lozani (1917). Pravoslavni zastopniki so bili večkrat v veliki zadregi. Samo od daleč so si upali gledati, kako strašno so se anglikani in luterani že oddaljili od krščanstva.

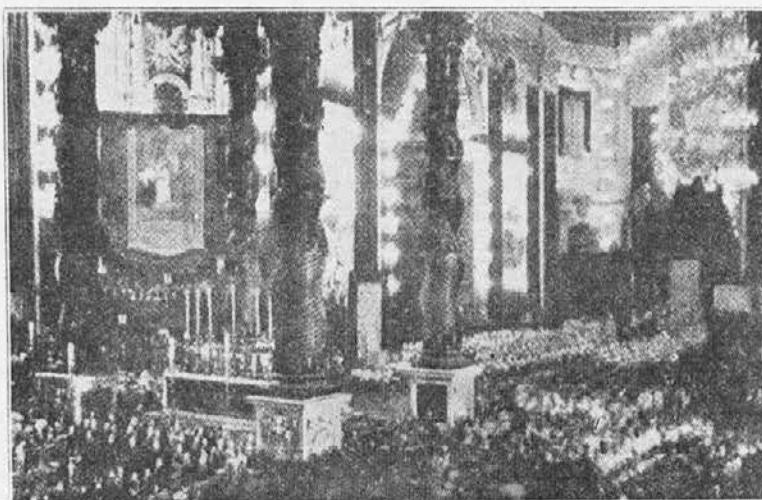
Nazadnje pa tega niso mogli več molče gledati. Sredi najbolj živohnega zborovanja je vstal grški nadškof Germanos in slovesno prečital izjavo pravoslavnih zastopnikov. Glavne misli te izjave so: "Z obžalovanjem se ugotavlja, da se temeljni uauki tega zborovanja ne ujemajo z načeli pravoslavne cerkve. Hočejo edinost na podlagi popuščanja (kompromisov). Toda v vprašanjih vere in vesti ni mogoče popuščanja; s takim popuščanjem bi se delale še nove ovire in zmešnjave. Edinstvo je mogoče samo na podlagi skupne vere in skupne veroizpovedi stare vesoljne cerkve. Tudi sodelovanje pri bogoslužju ni mogoče, kjer ni popolne verske edinosti. Sodelovati moremo samo na socialnem in nravnem (moralnem) polju v duhu krščanske ljubezni."

Posamezni pravoslavni zastopniki so pri raznih točkah odločno poudarjali neomajane krščanske

in v čem se ločijo, ter tako predložiti gradivo za nadaljno razpravljanje. (Glej: Kraljestvo božje, 1928, št. 4, str. 91.)

Ni čuda, da pri toliki verski razceppljenosti mnogi čutijo silno domotožje po pravi Krsitusovi Cerkvi, mnogi pa se vračajo — ravno iz hrepenenja po vidnem učeniškem organu — nazaj v katoliško Cerkev.

Tak je n. pr. vseučiliški profesor Albert pl. Ruville. Povrnil se je v katoliško Cerkev l. 1909 in tedaj je napisal knjigo: "Zurück zur heiligen Kirche" ("Nazaj k sv. Cerkvi") in tu piše na str. 37 med drugim: "Temu in onemu se bo čudno zdele, da me je ravno nauk o papeževi nezmotljivosti pripeljal bližje katoliški Cerkvi, torej nauk, ki ima po navadi ravno nasproten učinek. Ni je namreč resnice, ki bi jo nasprotniki Cerkve bolj napadali kot nezmotljivost papeževe . . ." Potem pa dokazuje ta uče-

The Bohemian Benedictine Press, Chicago, Ill.

Pogled v cerkev sv. Petra v Rimu dne 17. maja 1925.

resnice. Ohridski grški škof Nikolaj je predložil pravilni nauk o sedmih zakramentih; bolgarski profesor Cankov je poudarjal, da cerkvena edinost ni mogoča brez popolne verske edinosti; ruski profesor Glubokovskij je krepko naglasil pravilni nauk o virih razdetja. Najbolj pa je protestante vzne-miril ruski profesor Bulgakov, ki je navdušeno pro-slavljal Bogorodico in povdarjal, da se vera v učlovečenje Sina božjega ne more ločiti od češčenja Matere božje. Anglikanski predsednik tega ni mogel poslušati. Ruskemu govorniku je vzel besedo, ker je slavil Bogorodico.

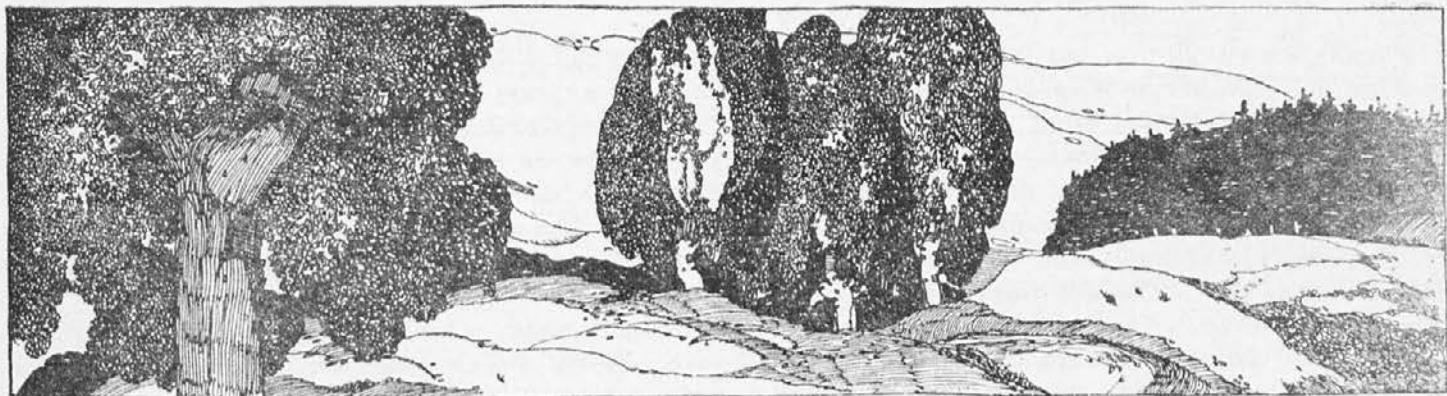
Končno so se v Lozani anglikanci in protestanti prepričali, da so še daleč od edinosti. Zato so izjavili, da ne morejo še delati za resnično edinost, marveč hočejo samo ugotoviti, kar imajo skupnega

njak, da nauk o papeževi nezmotljivosti ne temelji samo v sv. pismu, ampak ga zahteva tudi obstoj krščanstva sploh. "Poleg ustanovniku," tako zaključuje Ruville svoja izvajanja, "Jezusu Kristusu, dolguje krščanstvo in sploh civilizirani svet svoj obstoj v prvi vrsti rimskim papežem. Brez njih bi propadel tudi protestantizem. V tem smislu je izjavil podobno vrhovni poveljnik nemške armade, da ne preostane drugega, kot da verni Nemci postanejo katoličani.

Prav na isti bazi so zastavili svoj korak nazaj v katoliško Cerkev veliki Rusi, kakor: Fjodor Galicin, Gregorij Šuvalov, Ivan Gagarin, in se vračajo še vedno, kakor je to storil nedavno A. Sidorov. (Glej: Kraljestvo božje, 1928, str. 120.)

(Dalje prih.)

Pok. Rev. Alfonz Marija Miklavčič, O. F. M.

P. Hugo.

O letih sodeč in po človeško misleč še ni bil na vrsti. Res je že Abrahama videl. Ā od takrat in od njegove srebrne maše je komaj dobreih pet let. Bil je tedaj v izkristalizirani duhovniški dobi, ki gleda pred seboj še toliko trezno zamišljeneh, a neizvedenih načrtov. S človeškega stališča ni lahko umirati v tej dobi. Tudi rajni Rev. Miklavčič je bil še poln načrtov za bodočnost. Nič ne de, če so bili mnogi sami na sebi malenkostni, mnogi skoroda neizvedljivi. Z njegovega osebnega stališča so bili vredni, da človek živi in se izživlja zanje.

Zato bi bil še tako rad živel. Zdravniksi so že sklenili svoje račune o njem, a on je še vedno z neko gotovostjo pripovedoval, kaj bo vse storil, ko ozdravi. Ni grešil na to upanje. Božja volja mu je bila prva. Proti njej ni hotel svoje uveljavljati. Začasa je vse svoje dušne račune, ki pač niso bili veliki, lepo uredil, potem pa čakal in upal. Tako močno vero in tako veliko upanje je imel v življenne, da je takorekoč stoje umiral. Tisti dan pred smrtno, 9. februarja, sta ga dva redovna sobrata obiskala. Nista ga našla v sobi, ampak v kapeli Naslednji dopoldan ob pol 11. je bil mrlč.

V Škofji Loki je zagledal luč sveta na kresni dan 1. 1876. Naravno je, če so določili: Janez naj bo njegovo ime! Bil je deseti otrok in deveti brat čininarjev Tomaža in Marije Miklavčič, roj. Primožič. Nista bila škofjeloška meščana. Iz Stare Oselice sta se preselila v loško predmestje Karlovac in se tam z malone beraškim uboštvtom otepala. Stanovanje je bilo bolj podobno živinski staji kot človeškemu bivališču, pritlično, vlažno, z enim samim okencem proti napol podrtemu plotu bližnje pristave. Ni čuda, da so vsi otroci, razen našega Janezka, ki je bil zadnji, pomrli, predno so dosegli četrto leto življenja.

Tudi Janezek je bil slabotno dete, tako, da se je starišem mudilo s sv. krstom. Oče se je podvizal

okrog znancev za botri. A na veliko žalost svojo in materino jih ni mogel dobiti. Da bi Janezek ne šel kot judek za bratev na oni svet, je domači gospod Ramovš naprosil cerkvenika Benkoviča in babico Kokalj, da sta bila za botre. Proti vsemu pričakovanju je pa on le premagal krizo, katere žrtve so postali vsi njegovi deveteri bratev in sestrica. Ko se je spravil na noge, si je kmalu znał sam pomagati, da mu ni bilo treba biti lačen. Šel je okrog po hišah. Povsod so mu radi kaj dali za ješča usta. Saj so videli, kako je slaboten in vedeli, da doma nimajo. No, potem se je pa "pri nunah" udinjal za ministranta. Uršulinke, kakor je sam pravil in pisal, so mu postale druge matere, brez katerih bi bil težko kedaj pel novo mašo. Kot ministrant, ki je še težko obvladal mašno knjigo, je v njih cerkvi dobil poklic za duhovski stan. Ondi ga je netil. Saj ga pri nobeni obilnih slovesnosti, ki so se tam vrstile vsako leto, ni manjkalo, če je bil doma. Pomagal je vse potrebno pripraviti, cerkev krasiti itd. Od tod njegova vnema za lepoto hiše božje, ki ga je ves čas njegovega poznejšega življenja odlikovala in sigurno prekašala njegov okus za to.

A spremijajmo ga po njegovi trnjevi poti do altarja. Nihče ni mislil, da bo kedaj duhovnik, dasi so vsi priznavali, da ima duha za to. Toda kdo ga naj pri toliki revščini domačih šola! On je imel pa že takrat neko drzno upanje v božjo pomoč, ki je bila vse njegov poznejše življenje tako značilna zanj. Mislil je ali vsaj čutil, da će ga Bog kliče v duhovski stan, bo našel tudi pota in sredstva do tega cilja. Zato pa, ko je po četrtem razredu domače šole blagi učitelj Franc Papa vprašal svoje "graduante", kdo misli iti naprej študirat, je tudi naš Janezek samozavestno dvignil roko. Učitelj, kateremu so bile znane njegove domače razmere, ga pogleda in pravi: "Ti Miklavčič, boš šel pa v Kranj pod most naprej študirat!" Toda, ker je videl, da mu potrebne darovitosti ne manjka, ga je

pustil k sprejemni skušnji na gimnazijo, katero je srečno prestal.

Tako Janezek v jeseni 1889 ni šel v Kranj pod most, ampak v Ljubljano v latinske šole. Toda med tedanjo loško štirirazrednico in ljubljansko c. kr. gimnazijo je bil za Janezka, vsaj zaenkrat, malo prevelik skok. Vspehi prvih dveh mesecev niso bili taki, da bi bil mogel biti opreščen šolnine. To je bilo zanj skoraj katastrofalno. Ko zve, da bo moral plačati 20 golddinarjev šolnine, se mu je zvezda bodoče nove maše, ki mu je pri vstopu v gimnazijo tako ljubko zasijala, naenkrat skrila. Kje naj dobi tako ogromno vsoto! Doma mu je pri najboljši vo-

Katarina je videla v tem prst božji. Odšla je na posvet z drugimi merodajnimi sosedrami in z duhovnim očetom blagim g. Matijo Jeriho. Čez nekaj časa pride ta sam k Janezku, ki je upal in se bal, ter mu pravi: "Fant, le pojdi nazaj v šolo, ti bomo že mi pomagali!" Vesel jo je mahnil zopet proti Ljubljani in zvezda upanja nove maše se mu je znova prikazala, da se mu več ne skrije.

Dobro je zastavil, da se pokaže hvaležnega svojim dobrotnikom. Prvo gimnazijo je s prav povoljnim vspehom dovršil, drugo pa celo z odliko. Za tretjo so mu nunski gospodje utrli pot v Alojzijevišče. S tem je stopil takorekoč na tlakovano pot do

The Bohemian Benedictine Press, Chicago, Ill.

Vstopnica v cerkev sv. Petra ob svetniški proglašitvi Male Cvetke.

(Levi kos vstopnice so vzeli pri vhodu. Tam so trije rožni lističi iz papirja, ki so jih delili v spomin na slavnost. Na vsakem je bil kak izrek Male Terezike.)

Iji ne morejo plačati. Kakega takega, ki bi jo na račun njegove bodoče nove maše plačal, ne pozna. Druzega mu ni kazalo, kot zaenkrat pustiti šolo in se vrniti domov. Kako težka mu je bila pot nazaj v Loko. Bila je sicer pot domov k starišem, a proč od vabljivega cilja. Doma gre nekega dne k sv. maši, med katero goreče prosi Boga, naj mu pokaže velikodušnega dobrotnika. In res se mu tam ukreše rešilna misel: "Nune poprosi!"

Še isti dopoldan gre na samostansko porto in pusti poklicati namestnico bolne prednice, M. Katarino Majhenič. Zaupno ji vse pove, kaj želi. Seveda ne pozabi dostaviti, kdo mu je navdal to misel. M.

altarja. Želodčno vprašanje, ki je za marsikaterega gruntarskega dijaka težka mora, je bilo zanj, dninarskega sina, rešeno. V Alojzijevišču je imel lepo stanovanje, dobro hrano in še razne ugodnosti za vspešno študiranje, vse zastonj. Leto kasneje je dobil še dijaško ustanovo v znesku letnih 82 gl. Alojzniki so bili priznani najboljši dijaki tedanje prve državne gimnazije. Nad polovico, včasih dve tretjini, je bilo odličnjakov. Celo taki, ki so bili drugače srednje nadarjeni, so se povzpeli do odlike. Da bi kdo "zletel", je bilo skoraj nezaslišano. Tudi Miklavčič, čeravno ni bil prvorstni talent, kar sam priznava, je v tretji in četrti šoli ohranil odliko, na-

daljne razrede pa vedno prav dobro izvršil. Isto tako maturo, ali zrelostni izpit, 19. julija 1897.

Abiturijent, z zrelostnim spričevalom v roki, misli, da je cel svet njegov. Marsikatera zvezda duhovniškega poklica je v opojnem čustvu "zrelosti" že utonila in upanje marsikatere matere na novo mašo sina je šlo po vodi. Miklavčič, vedno skromna, pobožna duša, kot abiturijent ni poznal nikakih bojev in mučnega kolebanja, kam naj se obrne. Pred njim se je vila samo ena pot, pot na Gospodovo goro Sijon. Komaj se je malo odpočil od napora mature, je že vložil prošnjo za sprejem v bogoslovje, ki je bila 13. avgusta ugodno rešena.

Tudi v bogoslovju je pridno študiral, kakor kažejo spričevala, in se obenem z vnemo poglabljal v duhovno življenje. Že mu je lahno svitala zarja novomašnega dne, ko se je moral podvreči težki operaciji, ki je njegovo glorio postavila na kocko. Bilo je aprila meseca leta 1899, ko je bil v II. letniku bogoslovja. Ležal je v ljubljanskem Leoninu še ves oslabljen, pa mu usmiljenka prinese nek dunajski časopis, v katerem je bil poziv na skupno avstrijsko romanje v Lurd sledečega avgusta. Takoj je naredil z Marijo pogodbo, ki se je glasila: "Ti me boš ozdravila, da bom enkrat novo mašo zapel, jaz pa ti obljudim, da bom v zahvalo poromal v Lurd." Marija je pogodbo sprejela in jo zvesto držala. Hitro se mu je začelo obračati na bolje. Doma, kamor so mu dovolili, se je kmalu popolnoma ozdravil.

Toda, kako naj on izpolni, kar je obljudil. Z Dunaja, kamor se je obrnil radi romanja, so mu odgovorili, da mora najprej položiti 50 goldinarjev are. Kje naj en "lemenatar", ki še ničesar ne zasuži, malo gospoda pa že hoče biti, naenkrat vzame 50 gl.? Pa tudi te je dobil, na isti način, kot onih 20 gl. za šolnino. Kot rekonescent v domačem kraju gre neko jutro v ta namen k sv. maši. Goreče prosi Jezusa, naj mu on pokaže kakega človeka, ki bi mu podaril, ali vsaj na dolg obrok posodil, 50 gl. "Med povdigovanjem," pravi, "zagledam v duhu pred seboj dobro znano hišo in neki glas mi pravi, tja pojdi, tam boš dobil kar želiš." V označeni hiši sta prebivala dva pobožna in premožna samca, brat, ki je bil slep, in sestra, Mina po imenu.

Takoj po maši se nameri tja. Mina mu pride odpret. Najprej jima na dolgo in široko pripoveduje o Lurdru in čudežih, ki se tam gode. Potem preide na skupno avstrijsko romanje tja v sledečem avgustu. Nato jima razodene, da se je tudi on zabljudil poromati z njimi, če mu Marija izprosi zdravje, da bo mogel zapeti novo mašo. Ker je bil uslišan, mora seveda oblubo izpolniti. Končno je prišel s pravo barvo na dan, da je namreč vse drugo v redu, samo zahtevanih 50 gl. še manjka.

Slepi brat je pa med tem že previdel, kak bo konec, in je sestro kar na kratko vprašal: "Mina, al jih boš dava?" In Mina je dejala: "Zakaj pa ne?" Tako je bilo njegovo romanje zagotovljeno. Ko se je razvedelo, da pojde v Lurd na božjo pot, so mu od vseh strani začeli nositi za sv. maše in darove za lurško bazilikijo, pa tudi zanj, da se jih bo na milostnem kraju spominjal. Dobil je toliko, da mu je od poti tja in nazaj še nekaj ostalo. Od tedaj rau je bil spomin na Lurd vedno posebno svet. Še zadnje njegovo upanje, kakor bomo videli, ste bili lurška Marija in lurška Bernardka.

Kljub bolezni, ki ga je nekaj časa ovirala pri študiju, je bil posvečen že po tretjem letu bogoslovja, dne 14. julija 1900. Po tretjem letu so bili posvečeni le vsestransko zgledni in solidni bogoslovci. Novo sv. mašo je takoj drugi dan, 15. julija, zapel pri uršulinkah v Loki. Deloma je to storil iz hvaležnosti za vse, kar so mu dobrega izkazale, deloma pa tudi, ker so pri raznih nunah nove maše najlepše in najcenejše. Vse cerkveno slavlje, ki je pri novi maši glavna stvar, je za: Bog plačaj!

Ko je potem še eno leto prebil v semenišču in študiral, je bil 28. avgusta 1900 nastavljen za kaplana v Šmartnem pri Kranju, tedaj istotam kot nekdaj Baraga. Tu je stal do 3. avgusta 1902, ko je bil premeščen za kaplana k sv. Duhu na Dolenjskem, kjer je deloval do malega šmarna 1904. Od tod je šel za kaplana v Rovte, zopet le za eno leto. Nato so ga 17. septembra 1905 poslali za župnega upravitelja na Vrh k sv. Trem Kraljem, eno najvišje ležečih in od ostalega sveta najbolj oddaljenih župnij v Sloveniji. Med temi planinskimi ovčicami, globoko vernimi, dobrimi in priprostimi kakor je bil on sam, je stalih celih 16 let. Sedem let je bil upravitelj župnije, od 1. avg. 1913 pa pravi inštaličani župnik. Tu bi bil najbrž tudi stal, da se ni ujel in jo mahnil v Ameriko.

Da, prav ujel se je za Ameriko. Niti najmanj ni mislil, da bo kedaj Ameriko videl, še manj pa, da mu bo ona dala grob. Nasprotno, ko je zvedel, da se je kdo njegovih župljanov odločil zanj, mu je osebno prigovarjal, naj rajši doma pridno dela in še s prižnice je ljudi svaril: Ne v Ameriko! Je imel o Ameriki pač take pojme, kakor so jih imeli drugi in jih še imajo, ne izvzemši duhovštine, da gredo v Ameriko samo smeti, če niso, pa tam postanejo. Kdor je le preveč v dolgove zakopan, da bi se mogoč izkopati iz njih, naj gre. A kakor hitro bo toliko zaslужil, da se bo te more vsaj za silo znebil, naj se zopet vrne. Kdor pa količkaj lahko diha, naj doma ostane. Tega prepričanja je bil tudi Rev. Miklavčič, ko je imel že 15 let svojega župnikovanja pri sv. Treh Kraljih za seboj.

Če se je končno sam odločil za Ameriko, se je to le slučajno zgodilo, ali kakor rečeno, ujel se je. S

svojimi župljani, ki jih je imel v Ameriki, se je večkrat kaj dopisoval. S tem in onim se je včasih malo pošalil, da bo prišel za njim, če mu "karto" pošlje. Nekdo je pa to šalo za resnico vzel in mu kratko-malo denar poslal za vožnjo. Kar prestrašil se je, ko ga dobi in zve, čemu. Kak drugi bi bil na nje-govem mestu denar z obratno pošto lepo nazaj poslal in se pošiljatelju zahvalil za velikodušno pri-jaznost. Resni in trezni razum bi mu narekoval: Tu imaš versko-moralno dobro župnijo. Tudi gmotno je boljša kot marsikatera dolinska. V Ameriki ne veš, kaj boš dobil. Ali ne bi bilo nespametno puščati nekaj gotovega, kar imaš v rokah in iti daleč čez morje, za nečem negotovim, nad čemer si lahko bridko razočaran.

A Rev. Miklavčič v takih slučajih ni bil mož hladnega, trezno vagajočega razuma, kakor bi bilo treba. Neka svojevrstna, dejal bi versko-romantična čustvenost je imela pri njem odločilno besedo. Zelo rad je potoval, tako, da so ga stanovski tovariši nazivali desetega brata. Ni odklanjal tega naziva, ker se je zavedal, da ima res nekaj krví in lastnosti desetega brata. "Ko bi ne bilo vmes sestrice," piše sam, "potem bi bil pravi deseti brat. Vendar pa, dasi nepopolen deseti brat, me zelo veseli videti mnogo sveta in krajev. Je nekaj na tem, kar menijo ljudje o desetem bratu, to jaz poznam na sebi, ker tako rad potujem in 'rajžam'. Danes tukaj, jutri tam . . ."

Zdaj se mu pa nudi tako lepa prilika videti celo bajno Ameriko in toliko drugega spotoma. To je bila zanj omamljajoča skušnjava. A sama roman-tika desetega brata bi ga še ne bila spravila z Vrha. Na pomoč ji je prišla njegova priprosta, otroško naivna pobožnost. Prav za prav on ni bil deseti brat "vandrovèc", ampak deseti brat romar in apostol. Že doma po župniji, kakor je bila hribovita in raztrgana, je rad hodil. A najrajši, pravi sam, je obiskoval stare ljudi v njih samoti in zapuščenosti, podomače z njimi kramljal in jih tolažil, da bi bil deležen božjega blagoslova. Zunaj župnije so mu bile najljubše izletne točke romarske cerkve, ali pa druge, v katerih se je prav takrat vršila kaka posebna pobožnost. To je bil njegov užitek.

Tudi ko se mu je odprla pot v Ameriko, jo je znal ožariti z žarki apostolata. Pred oči so mu stopili tisoči onih, ki so Boga žrtvovali maliku dolarju. To je globoko zbolelo njegovo duhovniško sreco. "Glej," mu je narekovala ljubezen do duš, "tam se ti odpira mnogo prostranejše misijonsko polje za duše, kot v teh hribih. Ni slučaj, je posebna volja

božja, da je iz šale postala resnica. Bog te hoče v Ameriki, ne presliši njegovega klica." Ko so muše njegovi sosedje, ki so prišli k njemu praznovat sv. Tri Kralje, dejali, naj poprime, saj se itak lahko vrne, če mu ne bo dopadlo, se je odločil, da gre.

Ker mu je bil sprejem v clevelandsko škofijo že zagotovljen, se je obrnil na ljubljanski škofijski ordinariat za izpustnico iz škofije. Ordinariat mu je zaprošeno izpustnico izstavil 21. jan. 1921. A ta zadeva se je morala pozneje drugače zasukati, ker je on vsaj pred vstopom v naš red bil še vedno duhovnik ljubljanske škofije. Ko je imel izpustnico v roki, je tako začel prodajati svoje premičnine, ki se jih je v teku let precej nabralo. Pravi, da so mu vrgle lepe dinarje. Drugo nedeljo februarja istega leta se je v cerkvi poslovil od svojih faranov. Gotovo jim ni pozabil povedati, kako se je končno sam odločil za Ameriko, pred katero je prej druge svaril.

Prve dni marca 1921 je rekел domovini z Bogom! Takrat pač ni mislil, da je to njegovo zadnje slovo od nje. Ker dve želji je še vedno imel, da bi pri uršulinkah v Loki, kjer je pel novo mašo, enkrat zapel še zlato, ter "v zemlji domači da truplo leži." Dne 4. marca se je v Havre vkrcal na parník "La France" in 12. marca je v New Yorku stopil na ameriška tla. Po par dneh bivanja pri tamkajšnjih slovenskih frančiskanih je potoval dalje v Cleveland, kjer ga je čakalo mesto pomožnega župnika pri sv. Vidu. Tukaj je delal svoj ameriški novicijat ali leto poskušnje. Ni šala, napraviti tak salto mortale, tak smrtni skok z Vrha od sv. Treh Kraljev, kjer biva naš priprosti planinski rod, v ameriško velemesto, kjer polje čisto drugo življenje, posebno še, če človek ni več tako prožen in ga je domovina, naša hribovska domovina, že popolnoma absorbirala. Pri najboljši volji je treba obojestranskega potrpljenja.

Ne cele dve leti je bil pri sv. Vidu, ko se mu je ponudila prilika pohititi zopet med planinske ovčice. Slovenska župnija v Leadville, Colo., kakih 10,000 čevljev visoko, je bila na razpolago. Z veseljem se je odzval klicu, naj jo on prevzame. Januarja 1923 jo je vzel v oskrbo. A komaj se je malo vživel, ga zadene težka nesreča. V noči med 18. in 19. marcem sta mu pogorela cerkev in župni stan. Njegova žalost je bila tem večja, ker je vse storil, da bi prvi patrocinij kolikor moč slovesno obhajal. Zjutraj na praznik župnijskega patrona sv. Jožefa pa je stal na pogorišču.

(Dalje prih.)

*Sestram
v Gospodovi
službi,*

*našim
učiteljicam
mladine.*

Z GRIČKA ASIZIJ.

OGOČE bomo danes malo prepozne in bo gospod urednik malo godrnjal in hotel zavrniti vso krivdo na nas, zato bo bolje, da se kar spočetka opravičimo.

Komaj smo se bili na pol poslovili od starke zime, že je zopet prikimala in nam nasula snega skoraj čez glavo.

V soboto, dne 7. marca, je bilo treba navzlic bolj slabemu vremenu po opravkih v Chicago. Že zjutraj je malo naletaval sneg. Ne sluteč kaj hudega, sem šla z eno sestro na pot. Hujše in hujše je naletaval sneg in veter se je jezno zaganjal v naš auto ter nam pretil, da ga obrne. No tega si ravno ni upal storiti in tako sva srečno prišli v Chicago in se oglasili pri naših sestrach v fari sv. Štefana. Začudeno in pomilovalno so naju gledale, češ, zakaj se v takem vremenu podava na pot.

Opravili sva posel in nato se obrnili proti Lemontu. Ko pa prideva na "city limit", nam povedo, da električni voz ne vozi, ker je obtičal v snegu. Mnogo nas je bilo v čakalnici, vsi upajoč, da naposled le zna prisopihati električna cara. A vse zaman. Čakamo eno uro, dve, tri in že četrtič se bliža koncu. Med tem se je zvečerilo, in že je legla tudi tema na zemljo, a od nikoder nobenega upanja.

V tej zadregi je prišel na pomoč navadni tovorni voz, "truck", in začel prevažati potnike nazaj do Kedzie. Počasi se je izpraznjevala čakalnica, in skoraj sva ostali sami pri zakurjeni peči. Ko vidi va, da ni drugora izhoda, si tudi midve naročiva dotični truck. Voznik se nama spoštljivo približa ter nama pomaga pregaziti sneg. Že sva se znašli pred velikim truckom, toda kako priti gori v tisto visoko 'baxo'? No, za otroke bi bila to igrača, kakor je bila tudi za mojo spremjevalko. Majhna in šibka je in je kar smuknila vanjo; a zame je bilo drugače, ker me je malo več po dolgosti in širokosti. Dobremu možičku šine hitro modra misel v glavo. Pristavil je precej visok zaboj in me srečno spravil na varno. Sami sva bili v njegovi odprtji ječi, razsvetljeni od avtomobilskih luči za nami. Mislim, da se je marsikdo nasmejal izredni prtljagi. Tudi voznik je od samega veselja pel in vriskal, medtem

ko sva midve po notah poskakovali v "boxi"; v Kedzie je hotel od naju skromno plačo, 25c od osebe.

Tam nam je dobri možiček preskrbel še "taxi", ki naju je pripeljal nazaj k sestrám. Prišli sva prav, četudi so se nama ob vrnitvi sestre malo posmehovale, ker so nam pred odhodom prerokovale, da se bomo vrnile.

V nedeljo, dne 8. marca sva bili mirni in ponižni, ker se ni dalo drugače. V pondeljek pa se raznese novica, da je pot v Lemont odprta. Dobili sva nekega dobrega Chicažana, ki naju je s svojim avtomobilom zapeljal na postajo. Komaj pa izstopiva že nama pridejo nasproti otroci s svojimi glaski:—"Sisters, no streetcars today." Z druge strani se zopet oglesi moški glas: "Sisters, no cars to Lemont until tomorrow". Kaj sedaj? Spet nazaj v avtomobil in k sestrám.

Šele danes, 10. marca, sva srečno in veselo do spelji na svoj cilj, v Lemont.

Tako vidite, preč. gospod urednik, da ni naša krivda, ako smo zakasnile in ne moremo vse prinesi na dan. Kar Bog stori, vse prav stori. Dobro je bilo pri tem tudi to, ker sva se lahko vdeležili sv. misijona pri sv. Štefanu. Poslušali sva in peli, da je bilo kaj! Gotovo, da naju danes pogrešajo v fari.

Precej dolgo je naše opravičevanje, zato samo tole v obvestilo, da je bil 15. februar zopet pomembiv za našo provincejo. Na prav slovesen način je bilo sprejetih v postulaturo 14 mladenk, enajst Slovensk in tri Hrvatice, vse pridne in zavedne članice svojega naroda. Bog daj, da bi ostale stanovitne v svojem poklicu!

Kakor lani, so nas tudi letos učenci in učenke šole sv. Jožefa v Bethlehemu oskrbeli z različnimi stvarmi za polje in vrt. Hvala jim lepa! Mrs. Radovan in obitelj Omerzel so se nas pa zopet spomnili z raznimi darovi. Bog plačaj! Nadalje so donovali: Mr. Math Gril \$2, Mr. John Ovníček \$1.00, Mr. Omerzel \$1.00, Mr. Silvester Hrastar \$1.00, John Kešner \$1.00, Katarina Osterman \$1.00, Rose Smole \$2.00, Mary Pirc \$1.00, Johana Košmerl

\$1.00, Jennie Zorko \$1.00, Ana Pavlin \$1.00, Helen Grčar \$2.00, Mr. Baznik \$1.00, Frank Merlak \$1.00, Mary Sovinik \$1.00, Mrs. Marinčič \$1.00, Louis Roschay \$2.00, Ivana Bambič \$1.00, Joe Stepanič \$1.00,

J. Zak \$1.00, Mary Ovniček \$1.00, Antonia Sever \$2.00, Maria Karun \$1.00, Jennie Miklavčič \$1.00, Elisabeth Jarcusko \$2.00. Hvala lepa in Bog plačaj vsem skupaj!

Uporaba mesečnih listkov.

IV. POGLAVJE.

O poučnem izreku.

OUCNI izrek na listku je velikega pomena, ker je rek često božja beseda, vzeta iz sv. pisma, ali pa je povzet iz spisov svetnikov in cerkveno potrjenih knjig.

Poučni izrek je navadno kratek. Vsebina naj ogreje in spodbuja srce za praktično versko in krepostno življenje.

Poučni izrek ima več namenov.

1. Pred vsem nas opominja, da sledimo božjemu Zveličarju. Sv. Anton puščavnik je slišal v pridi izrek sv. pisma: "Vsak, kdor zapusti hišo, ali brate, ali sestre, ali očeta, ali mater, ali ženo, ali otroke, ali polje zavoljo mene, prejme stotero na tem svetu, na onem pa doseže večno življenje." In vzbudil se mu je sklep, da bi razdelil vse svoje premoženje med uboge. Skrb za prihodnost in prigovarjanje skrbne sestre sta ga začasno ovirali, da sklepa ni izvršil. Kmalu potem je slišal v cerkvi besede: "Ne skrbite torej za jutri . . ." (Mt. 6, 34.) Odslej ga nihče več ni mogel odvrniti od prvega sklepa. Da bi božjemu Zveličarju sledil in mu služil v popolnem življenju, je razdelil vse svoje imetje med uboge, zapustil svet in se napotil v puščavo, kjer je bil pozneje duhovni oče mnogih puščavnikov. Premišljevanje besed Gospodove molitve: "Oče naš, kateri si v nebesih," je spodbujalo sv. Frančiška Asiškega, da je velikodušno zapustil svoje starše in premoženje ter se Bogu popolnoma izročil. Kratke besede: "Moj Bog in moje vse," so mu zadostovale cele noči za duhovno premišljevanje. Spomin na besede: "Vstanite mrtvi k sodbi," je vspodbujal sv. Jeronima, da je vztrajal v spokornem življenju.

Dijak, član Marijine kongregacije v Ingolstatu, se je udeležil žrebanja mesečnih svetnikov. Izrek na listku ga je opozoril na ob času bolezni Bogu storjeno oblubo da bo, ako zopet ozdravi, zapustil svet in se v redovnem življenju posvetil Bogu. Ko je ozdravel, je pozabil na oblubo in se vdal posvetnemu življenju. Pozneje je izzrebal listek, kjer so bile napisane besede sv. Bernarda: "Koliko časa se še obotavljaš, da izvršiš dobri sklep, ki si ga svoječasno v srcu sklenil.

Spomni se, da za človeka ni nič bolj negotovega, kakor smrtna ura. Kako moreš živeti, ako si ne u-

paš umreti?" Odslej je mladenič spoznal, da ga Bog tem potom spominja storjene oblube. Obnovil je trdni sklep, zapustil svet in v samostanu služil Bogu.

2. Kakor je premišljevanje kratkega izreka navodilo, kako naj sledimo božjemu Zveličarju, enako nas tudi obvaruje greha in vodi k spreobrnjenju in pokori. To je drugi namen poučnega izreka.

Lep zgled nam pripoveduje neki redovnik o mladeniču, ki je bil vdan posvetnemu, brezverskemu življenju. Duhovnik se je zelo trudil, da bi rešil izgubljeno ovčico, a nič ni pomagalo. Le pod tem pogojem, da ne omenja ne smrti ne večnosti in sploh ničesar iz duhovnega življenja, je smel duhovnik mladeniča na domu obiskati. Trdno zaupajoč na neskončno usmiljenje božje ga nekoč obišče. Bogatin razkazuje redovniku lično opravljene sobe. Ko stopita v zadnjo sobo, v spalnico, pokaže mladenič mehke blazine ter zbadljivo namigava na ubožno ležišče v samostanu. Redovnik mu mirno odgovori:

Kip sv. Terezije pred karmelskim samostanom v Lisieux, Francija.

"Dragi mladenič, tudi prerok Izaija popisuje ležišče z besedami: Ležal boš na moljih in črvi bodo tvoga odeja!" Nato se poslovi in vošči mladeniču lahko noč. Toda mladenič ni več našel miru. Misel na besede prerokove ga je preganjala noč in dan. Hotel se je je iznebiti s tem, da je s podvojeno strastjo užival grešno življenje. A zaman. Spomin na resnobni izrek mu je odslej zagrenjal vse posvetno veselje. Nazadnje je mladenič spoznal, kako važna je skrb za večnost, se odpovedal slabemu življenju ter je naprej v spokornem delu služil Bogu.

Član Marijine družbe v mestu Bariju v Apuliji je gojil že delj časa v srcu sovraštvo do svojega razžaljivca. Srd se je že tako močno ukoreninil v njem, da je trdno sklenil, da se bo pri prvi priložnosti maščeval nad svojim sovražnikom. Toda preden mu je bilo mogoče izvršiti grešno dejanje, se je približal dan žrebanja mesečnih zavetnikov. Omenjeni član Marijine kongregacije izžreba izrek: "Ljubi svoje sovražnike!" Hud notranji boj se tedaj vname v njegovi duši. Ko med molitvijo premišljuje, kaj mu je storiti, zmaga milost božja. Sam je šel iskat sovražnika in ko ga je na cesti srečal, se je takoj spravil z njim v veliko vspodbudo vsem, ki so bili priča velikodušnega dejanja.

Po kratkem izreku nas Bog mnogokrat opominja, da se pripravimo na smrt.

Ana, soproga poljskega kralja Ludovika III. je tudi na kraljevskem prestolu ohranila koristno vajo češčenja mesečnega svetnika. Nekdaj izžreba listek z izrekom: "Spomni se človek, da si prah in pepel, in da se zopet spremeniš v prah in pepel." Kraljica se ni ustrašila, ampak je sprejela izrek kot migljaj, ki jo opominja, da se pripravi na smrt. Molila je več kakor do tedaj; prejemala je tudi večkrat sv. zakramente in se vadila v raznih krepstih. Umrla je še tisti mesec.

Iz tega spoznamo, da se ljubi Bog večkrat poslužuje izreka na mesečnem listku, da tega kliče, da mu sledi, druga pa odvrača od pregrehe in vodi na pot krepsti. Mnogokrat pa nam je to klic, da se pripravimo na pot v večnost.

Gotovo velike milosti božjega usmiljenja! Da pa izrek doseže namene božje, ne zadostuje, da ga prvi dan preberemo in potem morebiti v knjigo spravimo. Treba je, da ga vsak dan beremo in vsebino premišljujemo. Iz premišljevanja se razvije trden sklep, ki ne zgreši učinka v duhovnem življenju, aka ga zvesto spolnjujemo. Naj nam bo izrek opomin ljubega Boga, ki mu je najbolj znano, česa potrebujemo. Iz tega namena se je tudi započela navada, da se mesečnemu listku prideva izrek.

Uršulinka.

(Dalje prih.)

Tine in Cila.

(Idila. — Spisal Marin Miha.)

(Konec.)

"Kje?" se je zasmejal Tine.

"Tu-le v žepu."

"Seveda. Ampak ne zame. Ker, veste, hišica ne bo na prodaj tudi ko mi Cila prepiše. Kraj mi je všeč in na svojem sem: to je nekaj!"

"Na svojem si in na svojem boš. Poslušaj."

Košak se je primaknil in razložil:

"Jaz ti popravim hišo, da bo taka ket je moja v planini ali pa še lepša. Sezidam ti hlev, da bo za dve kravi, in ves dolg ti odpustim. Pogoji? To, da bo po vajini smrti hiša moja in posestvo tam okrog tudi. Si razumel? Po vajini smrti! Dotlej sta pa vidva gospodarja."

Tine je kar zijal. Ali mu je res toliko do tistega sveta, kali?

"Do sveta mi je, saj sem rekел. In pa: za lovce in turiste bi rad imel snažno sobo pod streho. Pravico do te sobe bi si pridržal zase. Na moje ime bosta pa kuhala in točila tujcem in ves čisti izkupiček bo vajin. Tudi ko bosta prenočevala tujce, gre izkupiček vama. Rad bi namreč napeljal izletnike in jih opozoril na naš Velinjek. Tine, ali veš, da imaš Velinjek za svojim hrbotom? To veš! Ne

veš pa, da je Velinjek izlečna točka kot jih je malo. Vsi izletniki bi pa seveda hočeš-nočeš hodili mimo moje gostilne gori in dol, kar je pa moj račun, haha!"

Tine je razumel. Načrt ga je razveselil. Kaj poreče Cila na to? Predno se s Cilo ne pomenita, se ne bo spuščal v kake pogodbe! Košak tudi ni več silil vanj zaenkrat.

S Cilo sta preudarjala tisto noč in obračala stvar na vse strani skoro do jutra. Nič prehiteti se! Posvetovati se še s kom drugim, ki se na take stvari razume; pogodbo pa narediti pred notarjem tako, da bo držala. Potem . . . No, potem bi morebiti res utegnilo biti še kaj iz tega . . .

"Utegnilo biti . . . Cila ne govori tako! Rajši reci: Bo!" se je veselil Tine. Bilo mu je, ko da že sedi v novo popravljeni hiši. Za mizo sedi in pipico kadi in posluša turista, ki mu čudne stvari pripoveduje o življenju tam daleč po mestih . . . Cila pa zunaj-v kuhinji nekaj evre, kar bo gosposkemu gostu za prigrizek . . .

V teh mislih je Tine zaspal in se tisto jutro prebudil dve uri kasneje ko sicer.

4.

"Samo to me še skrbi, da nama bo na stare dni dolgčas, draga Cila. Poglej! Zdaj nama bo Košak napravil vse na svoje stroške, name pa ostane nain denar. Saj ga ne bova mogla vsega za kaj porabiti, ker zase tako malo potrebujeva. Ko bi imela svojih ljudi, da bi človek takole delal in hraniil, ko bi vedel, za koga. Tako pa nimaš ti svojih in jaz ne svojih. Brez skrbi živeti je pa dolgčas!"

Tako je modroval Tine neko jutro.

Cila se je nasmejala Tinetu in mu takoj povedala, da si dela nepotrebnih skrbi, ker da ona že natihem ve za gotov cilj in namen, ki bosta zanj hraniila denar in skrb imela, da bi teh prihrankov bilo čim več. To naj ga ne skrbi, ampak naj zaenkrat lepo na roke gre Košaku, ki je tako dober, da jima je dolg odpustil in jima bo še povrh zgradil tako stanovanje, da bosta mislila, da stanujeta kje v kaki vili doli pri Ljubljani . . .

"Da torej veš za cilj in namen? Radoveden sem, čeprav vem, da ne bom še izvedel, kaj misliš. No prav! Te bom pa ubogal in storil, kakor si rekla."

In je res potem Košaku šel na roko in delal in pomagal tisto pomlad, ko so prišli delaveci, tako da je bil za vse, za kar ga je kdo potreboval. Mešal in nosil je malto na odre, pomagal vzdigovati kamenje, tesal je za ostrešje, vozil opeko s Košakovimi konji, hodil po cement v Kamnik, vozil deske z žage, pribijal bič na strope in šel v dolino, če treba po trikrat na dan po to in ono, kar je slučajno primanjkalo zidarjem, tesarjem ali mizarjem; kajti troje vrste delavcev je bilo obenem na Melnjah. Košak je hotel, da bodi do zime vsaj v glavnem vse dodelano. Jeseni bodo namreč napravili velik lov in bodo prišli vsi kamniški lovci k otvoritvi "lovske koče na Melnjah". Takrat da bosta pa morala tu di Tine in Cila pokazati, kako znata kot oskrbnika koče postreči svojim gostom . . . Drugo pomlad pa da bodo začeli z zidanjem hleva in drvarnice.

In res je na Egidijevo že bila hiša dodelana. Spodaj "gostilna" in stanovanje za Tineta in Cilo, zgoraj na enem koncu soba za goste in lovce, na drugem soba za Košaka. Kar se tiče lastninskih pravic, se je pogodba napravila pred notarjem v Kamniku v tistem smislu, kot sta se bila Košak in Tine dogovorila. Kaj torej še hočeš več, ljuba duša? Sedi, dej in pij in veseli se!

Jesenska lovska prireditev je minila na veselje in zadovoljnost vseh, zlasti pa Košaka, ki je vedel, da je s tem vzbudil pozornost in zanimanje za svoje Melnje. Prišla je zima in sneg. Tine in Cila sta samotarila in se grela ob Košakovih drvah; a ko se je zjasnilo in nastopil trd sneg, se je oglasil lovec ali turist, posedel, se okrepčal, malo pogovoril in zopet odšel. O tem, kar sta Tine in Cila slišala iz ust tujcev, sta se potem pogovarjala na dolgo in ši-

roko in imela kaj govoriti in ugibati, tako da jima med modrovanjem ni bilo misliti na dolgčas.

"Glej, tako je, kot se mi je sanjalo tisto prvo noč," je modroval Tine. "Cila, ali ti nisem sanjal tisto noč, da tujec pride, posedi in pripoveduje o življenju tam zunaj? Glej, zdaj pa reci, če ni tako in še lepše?!"

"No ja," ga je zavračala Cila, "pa si se bal, da bo dolgčas, češ, da ne bova imela pravega cilja in namena, zakaj da delava in živiva."

"Aha, cilj in namen! Zdaj sem se spomnil, da si govorila, da več za gotov cilj in namen! Morebiti bi že bilo čas, da mi ga poveš. Radoveden sem. Ker da bi bila mislila na kako potomstvo, to menda ni —."

"Beži, beži in ne klati o tem!" je rekla Cila in skoro sram jo je bilo, kaj da Tine o tem govari. "Na smrt misli, na smrt, to bo tvoje potomstvo."

"Na smrt? Res, da je treba, da misliš. Vendar dokler je človek še trden in zdrav, navadno misli, kako bi si še kaj pridobil. Midva pa —"

Zopet je hotel zakreniti v svoj kolo voz, pa ga je Cila prehitela, rekoč:

"Tudi midva, Tine, si imava še kaj pridobiti, da bo za cilj in namen. Ali ti še ni nikdar prišlo na misel, da bi sama sebi tudi tako naredila, kot sem napravila jaz za ravnega očeta? Mislim: lep spomenik in poseben grob za oba in pa eno ustanovljeno mašo za vse večne čase . . . Ko praviš, da nimaš kam z denarjem in da nimaš cilja! Poglej priložnost! Čim več bo, tem bolje bo! Ali ni to rekaj, kar je vredno skrbi in truda, kaj?"

"Lej jo, to si torej mislila? In tako daleč naprej si mislila? Vidim Cila, dobra ženska si in previdna! Res je tisto: Če nimaš skrbi za ta svet, jih imej pa za oni! Prav imaaš, Cila, ubogal te bom in tako bova naredila, kakor si rekla. Še bomo delali. Daj no, Cila, da te objamem za to tvojo lepo misel."

In Tine, živahen kakor je bil, je objel svojo Cilo tako vihravo, da bi bila zopet skoraj ob sapo in bi ga bila na glas okregala, ko bi bila mogla . . .

* * *

Kaj bi vam še pravil. To naj še povem, da sem turist in ljubim le take gore, ki so brez nevarnosti, torej lepo porašcene in preprežene s poti in stezicami, kjer ni treba, da bi človek postavljal svoje življenje v nevarnost za kratek naravin užitek. Šel sem torej tudi na Velinjek, da si ogledam obe dolini, Tuhinjsko in Črni graben. In tako sem se vstavil v koči na Melnjah, ki sta jo oskrbovala Tine in Cila. Okrog mize sedeč smo se pogovarjali to in ono. Jaz sem pripovedoval, kako je v svetu tam zunaj, Tine in Cila sta mi povedala svojo življenjsko povest. Priprosta je kot je priprosto njih življenje; a kakor dehti iz življenja teh dveh pripovedoval.

(Konec na str. 128.)

GLASOVY

od

Marije Pomagaj

P. Hugo.

Gospeska in zima . . .

No, kakor je znano, ti dve ne prizanesete. Če sem zadnjič kljub temu, da mi je bila ta ljudska modrost znana, letošnjo zimo malo pohvalil, sem to storil na podlagi šolske modrosti, ki pravi, da ni pravila brez izjem. Tako izjemo, sem mislil, bo letos napravila zima. Kako sem se zmotil. Danes, ko to pišem, je že tretji dan, kar sedim v Chicagi kot ujetnik zime. V Jolietu, kamor sem šel za nedeljo na pomoc, me je zajela in odtrgala od Lemonta. Edina pot, ki mi jo je pustila odprt, je bila z vlakom v Chicago. To sem tudi ubral v nadi, da bom mogel že naslednje jutro z električno domov. A me je ogoljufalo. Dvomim, če moji učenci molijo za mojo rešitev, kakor prva krščanska občina za svojega poglavarja Petra, ko je bil v ječi. Gotovo pa je, da poslej še tako lepe zime ne bom prej pohvalil, kot na sv. Jakoba dan.

Drugačnih misli pa so farmarji. Naš Father John pravi, da so te snežne mase "white gold", belo zlato. Se zdi, da je on potomec starih alkimistov, ki so si prizadevali, mnogi pa tudi bahali, da znajo iz manj vrednih kovin in zmesi delati zlato. Nazadnje ima pa v tem slučaju deloma prav. Po tako suhem letu in tako suhi zimi so te mase snega za farmarja res zlato. Celo mi v Lemontu smo se že resno bali, da nam bo za najpotrebnejše zmanikalo vode, ako ne bo skoraj izdatnega dežja. Na sneg ni smo več računali. Zakaj naši vodnjački niso bili proračunjeni

za tako porabo vode, kakor je zdaj v resnici potrebna. Saj jim moramo dati kredit, da so se došlej bolje obnesli, kakor smo mogli pričakovati. Toda, ko bi šlo še nekaj časa tako dalje, bi se morali začeti pa mače umivati, česar pa zlasti Amerikanci niso valjeni.

Zaenkrat so vse te skrbi pri kraju. Če se nad te sklade snega kak talni jug spravi, da bo mogla otajana, žejna zemlja sproti požirati ogromne vodne količine, bo za prvo pomladno življenje dosti moče. Ako bosta pa sonce in jug z združenimi močmi od zgoraj dolni pritiskala nanje, potem pa znamo Lemontčani s svojo barko lepega dne v Joliet prijadrati.

* * *

Kaj se nam obeta.

Z vso gotovostjo se vzdržuje trditev, da bodo v bližnjih dneh začeli z gradnjo znanega kanala, po katerem bo postala Chicago malo v sorodu s pomorskimi mesti. Mi pa v najblžnji bodočnosti toliko verujemo v to, kakor v adventistovski bližnji prihod Kristusov. Iz tozadevnih debat v senatu se vidi, da stvar še ni takoj dozorela. Je pač eno izmed sto drugih slepil za brezposelne. Vsekako bi bilo edinc modro, da bi država z enim mahom presekala ta gordijski vozel, ki ga privatni kapital vedno bolj zamotava, in rekla: Jaz hočem dela za milijone brezposelnih, začelo se bo in mir besedi! Toda mi živimo v času, ko je velekapital predsednik, kralj, cesar, ali kakor se že te dozdevne najvišje glave

imenujejo. Velekapital je pa moloč, ki brezsrčno pije kri in srka mozeg iz kosti delavca, magari če milijoni lakote peginejo.

Da se bo ta kanal v predvideni bodočnosti gradil, je menda gotova stvar. Z njim bo naš Lemont precej pridobil. To se pravi, najprej bo bržkonekaj zgubil. Ne mislim, da bi kanal sam segal v našo farmo. Menim pa, da bo zemlja vzdolž njega prišla prej ali slej v poštev za skladišča, ali kdo ve kaj. Sploh vsa dolina v območju sedanjih kanalov in kamnolomov bo dobila čisto drugo lice in vsa zemlja ob obrežju vse drugačno vrednost. Izgledi za Lemont so tedaj vedno lepsi. Bog daj, da ne bi bil samo njegov okvir vedno lepsi, ampak tudi podoba sama. V dolino, po kateri se vijejo cementna avtomobilska cesta, dvojna železnica in še kanal, po katerem bodo plavale morske velikanke, ne spadajo lesene barake, razen — skladišč.

* * *

V znamenju težkih dni.

V srečnejših dneh je redko kdo potrkal na naša samostanska vrata, proseč kake podpore. Posebno taki so bili redki, ki so prosili jesti. Smo pač le malo predaleč zunaj, čeravno ob "cesarski" cesti. Težki dnevi, v katerih živimo, so pa armado raznih revežev tako namnožili, da so tudi pri nas taki obiski vedno pogosteji. In prva prošnja mnogih je, če bi mogli dobiti kaj jesti. Prej so jed nekam prešerno odklanjali in šli le za denarjem. Morda pride čas, ko bodo trkal

na naša vrata celo berači starokrajskega tipa. Zaenkrat ameriški še ne znajo moliti.

Večina še vedno hoče le denarja. Se razume, da je vsak brezposeln, a ima veliko družino, ali je na potu za delom, pa nima za kosilo, prevoznino, prenocišče. Morda je izmed deset takih prosivev devet delomržnih potepuhov, ki jim je vladajoča brezposelnost dobrodošla častna firma, pod katero tudi v težkih časih lahko trotarijo in boljše živijo kot oni, h katerim se zatekajo. Seveda je to le zloraba in skrumba vse časti vredne firme nezadolžene brezposelnosti. Take podpirati se pravi podpirati lenobo in potepuštvu, iz katerih se koti banditstvo. A kaj, ko nima nihče na čelu zapisanega, je li pravi revež ali delomržneš. Po mojem je boljše, da me deset delomržnežev potegne za tiste cente, kot bi jih odrekel enemu delaželnemu brezposelnemu.

Se treba postaviti na stališče takega brezposelnega. Moč čuti v sebi in veselje do dela. Njegov plemeniti samoponos se mu upira, da bi bil v svojih življenjskih potrebah navezan na sadove tujih žuljev. Milostno podporo, zlasti še miloščino odklanja, dokler le more. Dela mi dajte, pravi, in zaslужka! Za podporo in miloščino se vam bom priporočil, če brez prihrankov obnemorem! Vsa čast takemu! Toda nagon samoohrane je močnejši kot samoponos. Če ne debi dela, čeravno svojo delovno moč ponuja samo za bore preživljanje sebe in svojih, mora hočeš nočeš potrkati na dobra srca. Pred takim zapreti vrata, ali mu celo očitat, zakaj si ne poišče dela, ker je še krepak, bi bilo skrajno brezsrečno. To bi se reklo ga tirati v obup, ali ga naravnost siliti, da se razgnevane duše uvrste med komuniste.

Saj milijonske armade brezposelnih so v resnici žrtve vlada-

jočega krivičnega socialnega reda. Toda če je ubogih, ki nimajo kaj jesti in kaj obleči v posamnih državah na stotisoč, da, milijone, je to sigurno znamenje, da socialna pravica nima tiste besede, ki bi jo moral imeti. Je mar to socialna pravica, če so ameriški multimilijonarji pognali delavce iz svojih tovaren, jih lepo zaprli in se razšli v Kalifornijo, Florido in druge zemeljske raje, kjer bajno, razkošno žive, brezposeln delavci pa izstradani hodijo okrog in ponujajo svojo delovno moč za vsako ceno, a je ne morejo prodati? Slične kričeče socialne razmere so drugod, četudi ne v takem stilu. Države pa, katerih življenjska naloga je, skrbeti za skupno dobro podložnih, vse to mirno gledajo. Potem se pa kdo čudi, če se ogrevajo za komunizem celo taki, ki so drugače zdaleka prepošteni zanj. Saj mu noben še tako navdušen agitator tako uspešno ne ravna poti, kot velekapitalistična družba in njej zasužnjene države.

* * *

Očetova beseda.

V to socialno noč, v kateri se užigajo bliski in udarjajo strele, se je 12. februarja kakor svetočna blagovest prvič v zgodovini čula takorekoč živa beseda sv. očeta. Nekam nervozni smo bulili v radio in vlekli na uho, kedaj se bo on oglasil. Med dolgimi pripravami smo si še marsikatero privoščili na račun tega ali onega. Na mah pa je postal vse mrtvaško tiho, ko je on začel: "Quia arcano Dei consilio succedimus in locum Principis Apostolorum — Ker smo po skrivnostnem božjem sklepu nasledili prvaka apostolov . ." Po kratkem uvodu so bile njegove prve besede besede miru in sprave: "Naša prva beseda bodi: Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so Bogu po volji..." Tako milobno, nekoliko tresoče je donel njegov sonorni glas, da

si moral takoj čutiti, očetova beseda je to, vsa prezeta ljubezni. Na nikogar ni pozabil, saj so vsi njegovi, za katere je tekla Kri Njega, katerega vidni namestnik je na zemlji. Obrnil se je na katoličane in nekatoličane. Med katoličani je posebej nagovoril škofe in duhovnike, redovnike in redovnice, misjonarje in misjonarke, kakor tudi verne, zlasti one, ki se z duhovščino vred trudijo pri katoliški akciji.

Socialna plat njegovega govorja vsebuje tista večno veljavna evangeljska načela, ki so edina trdna podlaga zdravega socialnega reda. To so načela pravice in ljubezni, ki jih je očetovsko poklical v spomin vladarjem in podložnim, bogatinom in režem, delodajavcem in delavcem. Ker smo ravno v tem, poslušamo te njegove nauke dobesedno:

Papeževe besede vsemu svetu in vsem stanovom

Vladarjem: Ker smo obvezani napram vsem, oponinjamo tudi one, ki so na vlasti, da naj vladajo pravično in z ljubezijo, ne v pogubo, ampak v splošen blagor in dober zgled, zavedajoč se neprestano, da ni oblasti razen od Boga, in da bodo morali Bogu dajati strog odgovor.

Podložnikom: Te pa opomijamo, naj bodo pokorni oblastnik ne kakor ljudem, ampak kakor pooblaščenim od Boga, zakaj kdor se upira zakoniti oblasti, se upira božjemu redu stvari in s tem samemu sebi piše obsodbo.

Bogatinom: Ti naj vedo, da morajo smatrati sami sebe kakor služabnike božje Previdnosti in upravitelje ter razdeljevavce Njegovih dobrin, katerim sam Jezus Kristus priporočareveže in od katerih bo več zahteval, čim več so od njega sprejeli. Vedno naj jim bo svareče pred očmi strašna beseda: Gorje vam, bogatini!

AVE MARIA

NAŠI MLADINI

EASTER.

Fr. Leonard.

THE culminating point of Ecclesiastical Liturgy, "the Solemnity of Solemnities", as the Roman Martyrology calls it, and by us described as "Easter", connotes, from a saecular viewpoint, a day of rejoicing, the return of the pleasant spring-time of Nature. From the religious' side it signifies the revival of a spiritual Spring, — the time when man should rouse himself and cast aside the downy cloak of spiritual remissness.

Easter-tide is the period in which the flowers "peer in April's front". Shakespeare portrays his fancy of the advent of Spring in these lines of wonderful mixture of softness and strength:

"When proud-pied April, dressed in all his trim,
Hath put a spirit of youth in everything." ,

Truly, Easter "awakens the joy of the heart; and with joy awakes gratitude and Nature; and in our gratitude we return, on its principle of participation, the love that has been shown us."

"With joy awakes gratitude and NATURE!" It is in the month of April that Nature, dead beneath Winter's pall resurrects to a new Spring-tide of splendor and beauty, when it vests itself in her charming garb of green. The young shoots send forth their verdant sprouts, the buds unfold their treasured store of blossoms; and the cold, bleak earth of winter is at this season clad with verdure. And singing praises to their Creator for having made "this" day, we behold the prodigals, those blithe songsters, whose sweet melodies and rapid flight strongly affect the fibres of exultation. And once more returns the sun with his warm rays and revives the winter-stricken nature and casts aside the shades of death just as Christ arose glorious from the grave and "dispelled all the sorrow and fear that overcast His followers."

Such is the spring-time of Nature, whereby Easter is considered from a saecular stand-point. But what of the deep religious significance of this

annual commemoration of the "central event of history?"

Pope Leo I calls Easter the "festum festorum", and says that Christmas is celebrated only in preparation of Easter. Furthermore, this festival is "the centre of the greater part of the ecclesiastical year since the order of Sundays from Septuagesima to after Pentecost and innumerable feasts depend upon the Easter date." (Cath. Ency.)

Now we shall consider the very foundation of the Paschal-feast from the religious view-point. The feast of Easter is the anniversary of Christ's complete triumph over Satan; of His victory of life over death. By the Resurrection Christ cast the hell-beast into the very depths of his domain, thus lowering to a low growl the fiend's long period of devastation.

The momentous signification of the Resurrection does not lie primarily in Christ's triumph over the tyranny of Satan but in the incontestable proof of His Divinity for which end the entire life of His ministry had tended.

The resurrection, the supreme proof of His Divinity, is the greatest stumbling-block to the arrogant unbeliever who will not see this miracle wrought upon His own Body and life. Yet, the Resurrection stands boldly before his eyes, an irrefutable proof of Christ's Divinity!

And from the angel at the tomb spoke those grave words, "He is not here. He is risen," the Church has held Easter as a time of jubilation and triumph. She has sung her "Alleluias" in the strains which shall live for time eternal. Strains of joy, victory, triumph, — all ring out through Christendom during the Easter-tide.

And just as Nature is awakened from her deep sleep at Easter-time, so should man feel the potent power of a spiritual Spring. And it is for this reason that our Holy Mother Church addresses Her millions of sons and daughters in the words of the Royal Psalmist:

"Alleluia! Alleluia! This is the day that the Lord hath made; let us be glad and rejoice therein!"

HITCH-HIKING.

By La Sallita.

AMELIA HESSER was seventeen years old—just the age when a girl thinks she knows what she is doing regardless of the better advice of others. She liked to have her fling and she thought that whatever she did was all right. She did not realize the dangers that girls can walk into in this day and age.

On the other hand Mrs. Hesser, Amelia's mother, was brought up by God-fearing parents, who taught her to become a true Catholic in every sense of the word. She sensed that her daughter was rather flighty and was most pleasant when she was allowed to do whatever she wanted. Of course, she couldn't be too strict with the girl for fear of the consequences, but she always demanded to know where daughter was going. We must give Amelia credit for being an honest child. She truthfully told her mother where she was going and what she was going to do.

The moral of this short tale happened on a beautiful day in May, when the atmosphere was very enchanting and the cool breezes blew through the leaves of the trees magically.

Amelia Hesser, her friends Helen Stockton and Rose Millvale, all three prominent Sodality girls of St. Bartholomew's Catholic Church, were devising some scheme whereby they could pass away the week end.

"Let's have a picnic out in Logan's woods," ventured Amelia rather hesitatingly.

"Oh, bosh, picnics are too tame," burst in Helen Stockton, whose reputation for wild rides was notable.

"Oh, yes, let's go hitch-hiking," put in Rose Millvale. "That, most assuredly would not be too tame."

"Ditto," added Helen. "What a peach of an idea. Rose, you always were clever at suggestions for a good time. How do you think of all of them?"

"Oh, they just come naturally," answered Rose.

"I'm afraid that you two will have to go alone," said Amelia, rather timidly. "Mother would never allow me to go. I cannot mention hitch-hiking without her bringing up that story about Dora Kenton. You remember what happened to her."

"Yes, I do," put in Rose, "but those things don't happen every day. Oh, heck, you make me tired. You always were a crepe hanger. For once in your life you are not going to spoil our fun. We'll go without you, so there."

"Well," said Amelia rather timidly, "I'll ask mother and see what she says. Good-by, I'll call you, Helen, and let you know the verdict."

As Amelia trudged home, she pictured herself with the girls riding in a beautiful car,—the driver a handsome sheik, one who did not have to work for a living, but spent his time leisurely, becoming in reality, a parasite upon his parents' income. The country is over-populated with this type of person—who chase along the highways in smart cars, waiting for a chance to pick up some innocent girl. Her dreams were cast aside as she reached the front yard of her own home.

"I won't ask at the supper table," she thought to herself. "It is not necessary to let dad know everything. I'll ask mother later."

So intent was Amelia on the proposed hike that she ate very little. This did not worry Mrs. Hesser, for it had become a habit for the girls to lunch in town. Little did she dream what was on her daughter's mind. She, nevertheless, was to find out real soon.

After the dishes had been washed up and everything was tidy, Amelia thought it was time to broach the subject which had been pervading her mind. She hated to admit it, even to herself, but she was a little shaky about the entire idea.

"Mother," she said, preening herself, "I am going hitch-hiking with Rose and Helen to-morrow." The words were out at last. Amelia had thought she would never get them out.

"Hitch-hiking?" queried Mrs. Hesser. "Amelia, you don't mean to tell me that you are going to sink as low as to accept rides from strangers. My dear daughter, I am sorry, but I, as a true Christian mother, cannot allow you to go. I am surprised that Mrs. Stockton and Mrs. Millvale allowed their daughters to even think of such a thing."

"You're forever finding fault with whatever I do," cried Amelia. "There isn't a thing that is really exciting that I am allowed to do. I am sick and tired of being tied to your apron strings. I'll go anyway."

"Indeed you will not," vehemently replied Mrs. Hesser. "What do you think Father Hisler would say to such carryings-on among his Sodality girls. You'll stay right here or I'll know the reason why."

Beaten, Amelia called Helen and explained the circumstances.

"Main 9872, please," called Amelia. She hated the thoughts of the ordeal that she would have to go through. "Hello," she said again, "That you, Helen? I'm awfully sorry, but mother has refused to let me go, far more, even to think of such a thing."

"I knew your mother would not allow you," came Helen's voice over the wire. "Why, my mother said, we were foolish, but she didn't take any steps to hinder my going. Rose is going, too. You al-

ways were a poor sport." She banged the receiver so forcibly that Amelia could hear her indignation very clearly.

"Well, that's that," said Mrs. Hesser. "Don't let me hear of such foolish ideas again."

taunt her about it and bring it up to her on every possible occasion. She figured that she really was a poor sport—but, on the other hand, her mother's word was law in the home.

The next morning she was very morose. Noth-

The Bohemian Benedictine Press, Chicago, Ill.

Kako dolgo bo treba še v takem hoditi v šolo, kdo ve?

"Yes, and now I am known as a poor sport among the girls."

Amelia wondered what the girls would really think of her now. She wondered if they would

ing satisfied her and she answered her smaller brothers and sisters very sharply. She was very indignant about the fact that she had to mope about the house all day. She was impatient for Helen's

and Rose's return so that she would hear all about the good time they had, for they would surely rave about it just to get her jealous. When she thought it was about time for them to be back, she ventured to call Helen's home. But she was doomed to disappointment, for Helen's mother had answered and said that they had not as yet arrived. She waited an hour and then gathered up enough courage to call Rose's home. Again she received the same answer. It was then past seven o'clock in the evening and rapidly getting darker and darker. Finally, Amelia decided to go to bed.

The next morning she was awakened by some ominous forboding. She couldn't understand why she should be so shaky. At the breakfast table she noticed her mother's stern visage—what did all of this portend, the ominous forboding with which she had awoken, and then again her mother's stern visage. She was to find out—and real soon.

"Amelia," said her mother, "do you know what happened to Helen and Rose yesterday?"

"No, mother," answered Amelia, "what?"

"Rose Millvale was killed instantly, as was the driver of the car, and Helen Stockton is in St. Genevieve's Hospital in a very serious condition."

"How did you find out all this, mother?"

"Helen's mother called me. She thought that you had gone along. The girls accepted a ride from a seemingly nice gentleman. They hadn't gone very far when they realized that something must be radically wrong with the driver the way he was careening along the highway. Of course, he was under the influence of liquor. What else could have happened with a driver of that sort—the car went over an embankment, and the rest you know. Mrs. Stockton and Mrs. Millvale are both very hysterical about it. It was their own fault for allowing them to go."

"Thank God and you, mother, that I did not go." Amelia saw just what a fate she had escaped.

"Father Hisler is very indignant about it all. He said that above all people he expected his Sodality girls to have more sense after having it dinned into their ears so often—that is, the dangers that lurk along the highways."

Amelia shuddered when she thought of it all. What had her good mother saved her from—scandal and bad reputation. The daily papers burst forth with glaring headlines about the two girl hitch-hikers. The newsboys were crying out, "Ex-tree, extree, all about the accident." The same way at the funeral of Rose, Father Hisler preached about hitch-hiking in words that Amelia would never forget. She breathed a fervent prayer of gratefulness to the Lord for giving her such a good mother.

LEGENDS OF ST. FRANCIS.

AND OTHERS

By Ksaver Meško

Translation from the Slovenian

By Albina J. Wahcic

(Continued.)

FRANCIS AND BROTHER ELIAS

T that time when the complaints against Brother Elias became more and more numerous, Father Francis beseeched the Lord, God, in long and fervent prayers to reveal to him, what would become of the poor soul of Elias. And it was revealed to him to journey with Elias across country by certains routes and in a very roundabout way to the holy monutains, Alverno.

And said Francis to his brethren: "In the name of the Lord, tomorrow we go upon a journey."

But for this pilgrimage he did not choose any of the brethren that generally accompanied him on the other pilgrimages to the holy mountain; neither brother Masseo from Marignano by Assisi, a man whose heart overflowed with goodness and whose speech was fervent; nor brother Angelo Tancredi, who in his life in the world was a mighty knight in Rieto; nor brother Rufino who was formerly a nobleman of Assisi, in whom Francis himself recognized a holiness without par upon earth, for which he respected him; nor brother Leo, whose soul was most simple and celibate in its purity, whom Francis loved above all others. He chose none of these but he spoke his decision: "Brother Elias, you shall go with me."

Brother Elias did not say: "Deo gratias — thanks be to God!" as was prescribed by the rule of the order. Rather, he asked curtly and tartly: "When do we leave?"

Tomorrow at half-past nine."

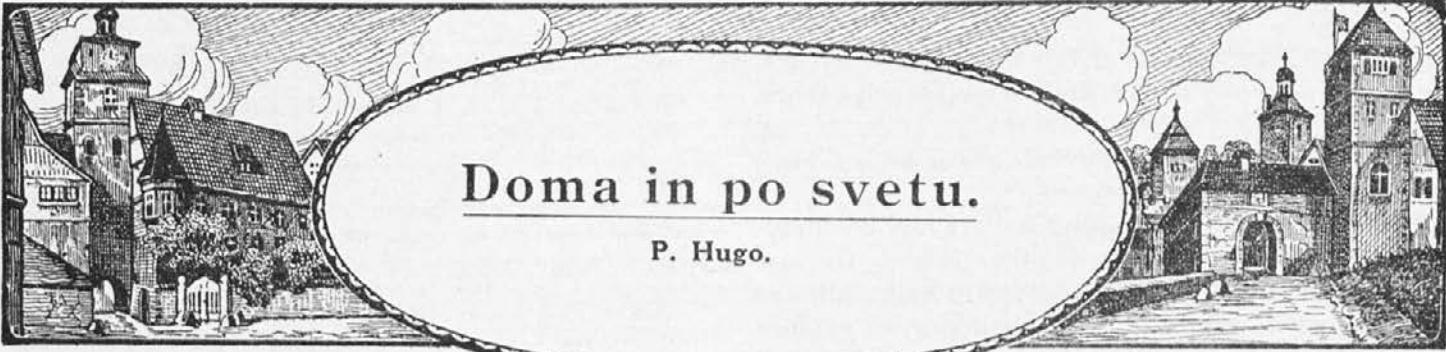
"Grace of God, at half after nine? In the worst of heat! Why just at that hour?"

Upon this ungracious reply, Francis remained long silent. The brethren could read in his face that he was deeply hurt. It was only after a long while that he finally said to Elias in a grieved withal gentle tone: "O brother Elias, if you only had more humility and would prize more highly holy obedience how much happier you would be!"

In the night following Francis spent many hours in prayer until near morning, as always, when about to start on a journey.

Brother Elias, on the other hand pondered and said to himself: "All day the cares of the family have occupied me since Francis cares for nothing but prayer, as if one could live by prayer alone. And tomorrow to be on the road! The body is not of

Doma in po svetu.

P. Hugo.

Boj za kuhalnico.

Boj s kuhalnico med ženo in možem, to menda ni nič novega. Tudi to ne, da se mož prizadeva razorožiti ženo in priti v posest kuhalnice za čas njenega bojnega razpoloženja. A boj za kuhalnico v svrhu njene trajne zasege, to je nekaj, kar zgodovina doslej še ni poznala. Noben absolutizem ni tako trdno stal, kakor ženskin v kuhinji. Nobeno žežlo ni bilo tako varno, kot kuhalnica v ženskih rokah. Zdaj je prišla vrsta tudi nanjo. Moški jo hočejo ženskam izviti. Dolgo se že čuje, da moški z ženskim absolutizmom v kuhinji niso zadovoljni. Seve, če žena ob štedilniku grško in latinsko študira ter zna bolj pero sukat kot kuhalnico, se rado kaj prismodi. Glede tega je pa moški občutljiv. Mirno je prenesel, ko so ga ženske začele izpodrivati iz raznih uradov. Še vprašanje, kdo bo prihiši hlače nosil, ali on ali ona, mnoge ne vznemirja posebno. Ko so pa žene začele na želodcu moža delati eksperimente, jim je napovedal ofenzivo za kuhalnico. Zaveda se, da ne bo lahko priti v njeno trajno, mirno in zadovoljivo posest. Zato se hoče temu primerno oborožiti. Na znamen Columbia vseučilišču so ustanovili posebni kurz za kuhanje in ostala gospodinjska dela za slušatelje, da, slušatelje višjih razredov. Ko ti kandidati z diplomami v kuhinjski in splošno gospodinjski umetnosti pridejo ven, čaka kuharice ista usoda, kot konje pred avtomobili. Le te-

ga se bojim, da bo kuhalnica kvečjemu toliko časa v njih rokah, kakor Belgrad v avstrijskih za časa svetovne vojske.

Indeks cerkvene glasbe.

Indeks, to je seznam prepovedanih knjig. Za cerkveno glasbo ga doslej še nismo imeli. Potreben bi bil pa prav tako že zdavnaj. Saj se vsepovsod najdejo organisti, ki za nameček radi kako polko ali kak marš zaigrajo na orglje. In razne "bande" za procesijo presv. Rešnjega Telesa v starem kraju pogosto svirajo kake zaljubljene. Jaz sam sem bil nekje pri taki procesiji, pri kateri je godba igrala: "Mein Herz ist ein Bienenhaus, die Mädchen sind darin die Bienen — Moje srce je panj, dekleta so čebele v njem." Cerkv je že ponovno izdala stroge odredbe, kaj se sme in kaj se ne sme pri bogoslužnih slavnostih peti in igrati. Pa brez zaželenega uspeha. Pittsburški škof je pa sedaj zamislil radikalni načrt. Nastavil je posebno komisijo, ki bo nadzirala cerkveno glasbo. Ta je pa sestavila precej dolg indeks muzikalij, za katere ni mesta v cerkvi. Te skladbe je postavila na "črno listo". Vrsto drugih, ki so priporočljive, je dala na "belo listo". Cerkve, ki bi se za to ne brigale in še nadalje kako kompozicijo iz "črne liste" proizvajale, bodo v škofijskem listu tako dolgo tiskane na "sramotni listi", dokler zloraba ne bo odpravljena.

Protestantovski Confiteor.

Medcerkveni kongres ameriških protestantov v Cincinnati, na katerem je bilo zastopanih 22 raznih verskih ločin, je prišel do zaključka, da je cerkev, ki niko zadostiti potrebam modernega človeka, obsojena na smrt. — Pri tem pa niso mislili morda na katoliško cerkev. Nasprotno! Potrivali so na svoja protestantovska prsa in nalahno sicer, a dosti jasno povedali, da imajo protestantizem v mislih. Moderni človek, tako so ugostili, je boljši, kot mi mislimo. On je tako prežet koprnenja po nadčutnem, kot se nam niti ne sanja ne. Svoboda vere in vesti, ki je bila v dobi reformacije za druhal tako zapestjiva vaba ter je pokopala pod se toliko verskega kapitala, danes ne vleče več. Moderni človek potrebuje in hoče poglobitve v pozitivno krščanstvo. Le cerkev, ki skuša temu njegovemu hrepenuju ustrezti, ima še toliko življenga v sebi, le ona ima svoje poslanstvo še pred seboj. Katoliška cerkev ne samo obeta, ampak ima tudi še kaj dati modernemu človeku. Zato ona nima težav, kako prikleniti ljudstvo nase. — Bridka izpoved, pa morajo že vedeti, da tudi resnična.

Zakon za poskušnjo.

To je nova ameriška iznajdba sodnika Lindseya, ki bi rad, da bi se mu patentirala. Tudi mnogi drugi bi radi, zlasti tisti, ki jih zakonski jarem žuli. Pa bo težko kaj s patentiranjem. Je tudi v Ameriki še preveč takih, ne sa-

mo med katoličani, ampak tudi med konservativnimi protestanti, ki se zavedajo, da je to le prebarvana svobodna ljubezen. To je anglokatoliški škof Manning v New Yorku Lindseyu v obraz vrzel. Bilo je v tamčni škofov stolnici sv. Janeza Evangelista. Lindsey je prosil za besedo, ki je pa v cerkvi ni dobil. Pa se je brez dovoljenja povspel na vzvišen prostor in začel ugovarjati. Toda ne dolgo. Pričujoče ljudstvo mu je začelo z bunkami dokazovati, da ima škof prav. Tako ga je obdelalo, predno se je rešil na prosto, da je bil ves kravav. Če bi ne bila policija vmes posegla, bi ga bilo linčalo. Morda mu bo to izbilo njegov rokovniški nauk o zakonu, drugače jih zna še dobiti.

Slepi spregledujejo.

Ko se je komunizem vsepo-vsod, kjer se je mogel uveljaviti, najprej obrnil proti katoliški cerkvi, so si protestanti marsikje zadovoljno meli roke, da so dobili v boljševikih v boju proti katolicizmu mogočnega zaveznika. A njih veselje je bilo preuranjeno. Niso računali s tem, da je v očeh komunistov vsaka vera opij, strup. Če so se najprej obrnili proti katoliški veri in cerkvi, je to le njih dobro premisljena taktika. Najprej uničiti tisto vero in cerkev, ki ima največ moči in vpliva. Z drugimi bo primeroma lahek posel, ker so le bolj obleka, ki se brez večje muje strga s človeka. Toda niso se še povsod tako trdno vsedli, kakor na Ruskem, že so pokazali, da hočejo obračunati z vero na celi črti, bodi ta ali ona. Tajnik ameriškega protestantskega misijonskega udruženja, John R. Edwards, je na misijonskem kongresu v New Yorku tožil, kako velik sovražnik vsakega misijonskega pokreta so komunisti. V Mehiki, Aziji, Indiji, vsepo-vsod dvigajo glavo in roko ne samo proti katoliškim, ampak tudi

proti protestantovskim misijonom.

Če kdo slabο latinsko zna.

Pa bi moral znati, kot n. pr. duhovnik. Da, tak ſe lahko pozneje naleti, ko se mu ni treba več batи kakih strogih profesorjev. In ſe slabše lahko naleti, kot nekdaj v latinskih šolah. O tem bi vam vedel povedati žalostno zgodbo Mr. John Holmes, bivši kandidat za duhovski stan. Ko je postal sprijen študent, mu je padlo v glavo, da bi s svojo latinščino lahko duhovnika igrал, in ob takih prilikah brez težav kačko kolektivo pospravil. Kdo si bi upal o njem, "duhovniku", kaj slabega misliti. Vsak drugi bo prej vzrok. Pravijo, da se mu je zamislek v par slučajih res prav dobro obnesel. Zato se je samozavestno nekega dne predstavil župniku Matere božje Dobrega sveta kot stanovski tovariš. Da ni bil župnik par dni prej okrazen, bi ga bil najbrž sobratski pogostil. Po sveži skušnji je bil pa župnik malo nezaupen proti njemu. Kar mu pade v glavo, ako je res duhovnik, mora znati latinsko, četudi ne ravno klasično. In ga začne nekaj latinsko izpraševati. Mož je pa le v neki latovščini odgovarjal. Naenkrat se pokaže pri vratih tajni poklican varuh postave, ki je vodil nadaljnje izpraševanje, seveda ne v latinščini. In kaj se je izkazalo? Da je "Rev." Holmes čisto navaden tat. Pri njem so našli tisto, kar je bilo župniku par dni prej ukradeno in ſe več tacega. Seveda je moral obrniti ovratnik in iti študirat "lemenat" v newyorkško ječo. To je pa hujša kazzen za takega, ki latinsko ne zna, kot kak "evajar".

Škotski protestanti na bobnu.

Neki presbiterijanski duhovnik je v "The Glasgow Observer" očitno izjavil, da je protestantizem na Škotskem na razsulu, naj se katoliška cerkev pripravi, da

sprejme vase, kar je ſe vernega. No, saj se bo v tem slučaju vrnila le v svojo nekdanjo posest. Tisoč let pred Lutrovo reformacijo je bila Škotska vsa katoliška in sicer izrazito katoliška. Priča temu so razvaline nekdanjih krasnih katoliških cerkv, s katerimi je dežela posejana. Bivša katoliška vseučilišča so ſe v obratu, a kajpada protestantska. Katoličanov je točasno le deset percentov. A ti so vzorni in jekleni v svoji veri in življenu po njej. Zato protestanti vidijo v njih edine dediče, ko bo njim zapel boben.

Katolicizem v Avstraliji.

Le ena četrtina avstralskega prebivavstva je katoliška. A ti so se znali tako uveljaviti, da uživalo pri ostali večini velik ugled in zaupanje. Le na ta način si moremo razlagati, da je katoličan, in sicer izrazit katoličan, Mr. Scullin, ministerski predsednik in da je med ostalimi 13 ministri 8 katoličanov. To je znamenje, da tamkajšnji drugoverci niso taki bigoti, kakor ameriški, ki misijo, da katoličan ne spada na tako visoka mesta, zlasti ne na najvišje. Morda se pa avstralski katoličani tudi boj zavedajo svojih državljanjskih pravic in dolžnosti kot ameriški.

Res katoliški kapitalisti.

Velepodjetje bratov Fisher, ki so praktični katoličani, je dalo del svojih poslopij v Detroitu nezaposlenim in brezdomcem na razpolago. Na lastne stroške je uredilo stanovanja za 2500 žrtev brezsrčnega kapitalizma in špekulacij. Treba je bilo ravno toliko postelj in druge oprave. Stanovanje bo brezplačno. Tudi stroške za kurjavo bo nosila kompanija ter skrbela za higijeno. Upravo bo vodila "Rešilna armada", ki bo na svoje stroške skrbela za zajtrk stanovavcev. Morda se bo komu malo čudno zdelo, da je uprava poverjena

tej protestantski dobrodelni organizaciji. A prvič so se imenovani človekoljubi držali načela, da trebuje ne pozna vere in vsem bednim brez razločka vere dali zavetišče. Drugič pa nam katoličanom manjka nekaj takega, kakor je "Rešilna armada". To moramo kar lepo priznati ter resno misliti, kako bi jih mogli tudi v tem oziru nadkriliti. Ne radi konkurence, ampak ker današnje razorane socialne razmere to nujno zahtevajo.

Red Vitezov božjega groba.

To je eden najstarejših viteških redov, ki sega nazaj v dobo križarskih vojsk. Pozneje je prišel nekam v pozabo, a je bil zadnje čase zopet obnovljen. Latinski patrijarh v Jeruzalemu je njegov najvišji mojster. On podeljuje razne njegove stopnje. So pa štiri: veliki viteški križ, oficirski križ, komanderski križ in navadni viteški križ. — Različni prominentni katolički može, med njimi tudi več Amerikancev, je bilo že odlikovanih s to ali ono viteško stopnjo. Sredi januarja pa je prišel v Ameriko tajnik jeruzalemskega patrijarha, Rev. Cyril D. Fay, da v imenu vrhovnega mojstra red tukaj organizira. Za ameriškega vrhovnega viteza in namestnika vrhovnega mojstra reda je bil imenovan Viktor J. Dowling, predsednik vrhovnega apelacijskega sodišča v New Yorku. Dne 14. januarja je kardinal Hayes v newyorški stolnici 13 novim vitezom slovesno podelil njih insignije.

Šolske knjige — zastonj.

V državi Indiana je bil stavljhen predlog, naj bi otroci državnih nižjih in višjih šol zastonj dobivali šolske knjige. Nabavljal bi jih iz posebnega davka na malt (slad) in tobačne izdelke. To je od strani države gotovo hvalevredno. Katoliškim župnijskim šolam pa ne bo posebno v

prid. Za marsikatere katoliške starše bo zlasti v teh težkih časih velika skušnjava, svoje otroke poslati v publične šole ter si tako nekaj dolarjev prihraniti. Da bi katoliške šole mogle knjige zastonj dajati, na to ni misliti. Država kaj takega zmore, cerkev ne. Da pa to zapeljivo vabbo publičnih šol odstranijo, so se katoličani in protestanti zedinili delati na to, da bi tudi otroci verskih šol od države knjige zastonj dobivali. Pravijo, da bi bilo to možno, ker se verske šole že itak večinoma poslužujejo učnih knjig publičnih šol. Vprašanje je samo, če bo državna šolska oblast na ta predlog verskih korporacij pristala. Pravično bi bilo ker se bo dotični davek splošno pobiral.

Brisbane in papeževa poslanica.

Znani glosator svetovnih dogodkov v "New York American", Arthur Brisbane, gotovo ni kak papist. On gleda cel svet in vse, kar se na njem godi, skozi lastna očala. In kar mišli, to pove, včasih cinično, včasih resno, zdaj kako pametno, zdaj kako neumno, vedno pa naravnost, če je komu prav ali ne. Se razume, da mu tudi zadnja papeževa poslanica o zakonskih zadevah ni ušla. In ob njej se je ene resne in pametne znebil. Takole pravi: "Katoliška cerkev, kateri je Bog poveril obrambo neokrnjene in čiste morale, zravnana stoji sredi moralnih razvalin, ki jo obdajajo."

Kadar papež spregovori.

Da, kadar papež spregovori, prisluhne ves svet. Svetovno časopisje uporabi vsa moderna sredstva, da čim prej izve, kaj je govoril. Nič ne vpraša, koliko bo stalo. Dotični vodilni krogi večinoma niso kaki globoko verni ljudje, morda celo brezverni. A oni računajo s tem, da je papeštvo moralna velesila, mimo katerega ne morejo, ko bi hoteli

Če so njegove izjave tudi nasprotne njih osebnemu prepričanju in tendenci njih listov, jih vendar resno vzamejo, kakor so resno mišljene. Ako že ne s spoštovanjem, kakor verni časnikarji, vsaj s taktom poročajo o njih. Tudi zadnja papeška poslanica o zakonskih zadevah, kakor je tu di nasprotna vladajočemu mišljenju, jih ni spravila iz tira, da bi se količaj zaničljivo obregrnili vanjo. Le naši socialisti so zopet rešili čast svoji surovosti, kakor za časa evharističnega kongresa ter se v njim lastnem barabskem tonu zagnali v "starca ob Tiberi". Takega tona niti socialistično časopisje v domovini več ne pozna. Živel in poginil bo z našo ameriško rdečo gardo. Edino dobro, da Amerikanci ne razumejo našega jezika, sicer bi nas imeli vse skupaj za barbare, ki nismo vredni, da dihamo zrak gentlemanske Amerike.

Naši socialisti in Einstein.

Že pred leti je Zvonko nekaj kvasil o Einsteinovi teoriji. In sedaj, ko je ta mož prišel v Ameriko prodajat svojo modrost, mu naši socialisti zopet zažigajo kadilo, čeravno se toliko razumejo na njegovo teorijo kot osel na logaritme. Le to vedo, da ne стоji na pozitivno krščanskem stališču. A tak brezverec kot so oni, sigurno ni. To se jasno vidi iz njegovih izjav. "Jaz ne verujem," se ena izmed njih glasi, "da bi se mogla kaka moralna filozofija pozidati na zgolj znanstvenem temelju. In zopet: "Ne morete prepričati ljudi, da bi se ju tri spogledali s smrtjo v obrambo kake znanstvene resnice. Znanost nima te vrste moči nad človeškim duhom." Za kaj tacega treba božanske sile, ki jo on imenuje "verski nagen". Naši socialisti pa o kaki verski moralni marajo ničesar slišati in tudi ne morejo, ker so načelnici materialisti. Zato je boljše, da Einsteina pri miru pustijo. Njih mo-

ralni filozof je Spencer, ki je dejal, da pride čas, ko se bo človek iz prvotnega živalskega stanja tako visoko razvil, da bo vriskal in pel, ko bo dobil poziv, naj davke plača. To bo pa seveda c "svetem nikoli".

Katoličan z judovskim srcem.

Glas gre te dni po Ameriki, da je tu nekje umrl najbogatejši katoličan na svetu, ki je zapustil daleč preko sto milijonov dolarjev. Kako se glasi njegov testament čez to gromno premoženje, nam je trenutno še neznano. — Morda je vsaj v oporoki določil, koliko naj se razdeli v dobrodelne namene. Tudi v tem najboljšem slučaju se mu je nagromadeno zlato po pravilu pravkar omenjenega Juda spremenilo v svinec. A to le v najboljšem slučaju, to je, če je bila njegova oporoka taka, kakoršna se za katoliškega človeka spodobi. Ako ne, potem se je pač ponovila sestopisemska zgodba o bogatinu in Lazarju, ki sta po smrti spremeniла svoji vlogi. Kajti pisano je: "Kdor ima premoženje sveta in vidi brata v pomanjkanju, pa svoje srce pred njim zapre, kako more biti ljubezen božja v njem?" Če pa ni ljubezni v njem, ne spada v kraljestvo ljubezni, ker nima svatovskega oblačila. Kdor danes zapusti milijone, ko okrog njega stradajo in gladu umirajo, je sigurno znamenje, da ni imel niti človeškega srca, kamokoli katoliškega. — Krstna knjiga in knjiga življenja

je pa seveda nekaj čisto drugega.

Jud s krščanskim srcem.

V New Yorku so sredi januarja pokopani Natana Strausa, ki je bil znan kot patrijarh newyorskih Judov. Imel je tako le pogreb. Kakih 5000 ljudi vseh stojev ga je spremjal k zadnjemu pocitku. Zelo blagega srca je bil in na siroko odprtih rok za razne dobre namene. Ni gledal na to, kdo je v potrebi, ali jud, ali protestant, ali katoličan, tega ali onega naroda. Pred očmi je imel samo potrebo. Ko je leta 1913 izstopil iz businessa, ki ga je prej dočasa leta uspešno vodil s svojima dvema bratoma enakega duha, je razpolagal z velikim premoženjem. V teku teh let je pa domala vse razdal v dobrodelne namene. Držal se je pravila: "Denar, ki ga še zdrav daš v dobre namene, je zlato. Denar, ki ga že bolan razdeliš, je svinec." On ga je spremjal v zlato. Posebno za otroke je veliko storil. Pravijo, da je njegova zasluga, ker je umrljivost newyorskih otrok znatno padla. Na raznih krajinah mesta je otvoril in vzdrževal dispenzarije mleka za otroke. Tako je plemeniti mož v življenju naložil skoraj vse svoje ogromno premoženje na božjo banko, ki se mu bo gotovo bogato obrestovalo, ne samo v Abrahamovem, ampak tudi v božjem naročju. Pokopali so ga v navadni krsti iz smrekovega lesa. Tako je sam želel.

Kardinal Gasparri rešitelj kaznega.

Po svetovni vojski je tedanji angleški ministerski predsednik Lloyd George v imenu alliranih velesil zahteval od holandske vlade, naj izroči ubežnega cesarja Viljema, da ga kot krivega svetovne vojne kaznujejo. Ko bi bila holandska vlada to storila, bi se bilo Viljemu slabo godilo. V najboljšem slučaju bi ga bila zadebla usoda Karla Habsburškega. Na kakem samotnem otoku bi mislil na dneve, ki so bili. A Hollandija tej zahtevi ni ugodila. Da jo je odklonila, je v veliki meri, če ne edino, zasluga kardinala Gasparrija, tedaj papeževega državnega tajnika. Sam je v ožji prijateljski družbi povedal, kako je to diplomatsčno izpeljal. Ko je zvedel za omenjeni pritisk na Hollandijo, je stopil v stik z angleškim poslanikom pri Vatikanu. Vprašal ga je, kaj bi Anglija v slučaju, da bi bila neutralna, naredila s kakim ubežnim cesarjem ali kraljem, ko bi se vanjo zatekel. Ali bi ga izročila protivnikom? Poslanik, ki ni vedel, kam to vprašanje meri, je odločno izjavil, da ne, ter svojo izjavo še z raznimi zgodovinski dejstvi podprl. Kardinal je to izjavo zaenkrat samo na znanje vzel. Tako je brzojavil internunciju v Haag, naj holandski vlad pove, da naj zahtevi izročite Viljema nikakor ne ugori. In ni. Tako Viljem še sedaj nemoten uživa holandsko gostoljubnost in kot kajzer odlikovanja deli po zaslugi kardinala Gasparrija.

VESTITIZUREDNISTVA

V tem mesecu bomo praznovali pranične dneve Gospodovega vstajenja. Vsem naročnikom, sotrudnikom, zastopnikom in drugim dobrotnikom želimo veselo Veliko noč ter mnogo pisanih pirov. — Ta številka prinaša nekaj slik iz življenja ljubezne svetnice Male Cvetke. Naj bi prav vsem čitateljem govoril-

le besedo ljubezni božje in naj bi jih iz mlačne vsakdanosti dvignile k lepšemu, bogoljubnemu življenju. Naročil bom našim redovnim novincem, da bodo v ta namen molili za naročnike Ave Marije.

Naši letošnji svetniški jubileji. — 14. januarja je minilo 600 let, odkar je v Vidmu umrl slaven popotnik in misijo-

nar frančiškan bl. Odorik Pordenonski. O svojem potovanju in raziskovanju daljnega Vzhoda je napisal posebno knjigo, imenovano "Čuda sveta". Za nas je ta jubilej tem bolj znamenit, ker nekateri domnevajo, da je bil bl. Oderik najbrž slovenskega rodu. — Z mesecem junijem začnemo praznovati sedemstoletnico

smrti velikega frančiškanskega čudodelnika sv. Antona Padovanskega. Od vseh strani bodo hiteli romarji v Padovo, da proslavijo jubilej svojega zavetnika in priprošnjika. Od Slovencev bodo menda redki, ki bodo zamogli na dolgo pot. Zato smo slovenski frančiškani kot duhovni bratje velikega čudodelnika razglasili, da bomo v jubilejni spomin sprejemali darove za kruh sv. Antona. Taki dobrotniki bodo še posebe vključeni v naši večni devetdnevnici na čast sv. Antonu, ki jo opravljamo v Lemontu vsaki večer. — Lep jubilej bomo praznovali tudi v novembru. Tedaj bo preteklo sedemsto let, odkar je umrla zaščitnica tretjerednic, sv. Elizabeta Turingijska.

Nova maša dveh ameriških Kočevarjev. — Slovenec z dne 24. februarja t. l. poroča: Izredno lepa cerkvena slavnost bo 25. marca, na praznik Marijinega oznanjenja v Spodnjem logu. Dva brata Edward in Alojzij Wolf, rojena v Clevelandu (Amerika) sta dokončala bogoslovne študije v Inomostu in bosta v rojstnem kraju svojih starišev darovala prvo sv. mašo, eden ob 9, drugi ob 10. — Novomašnikoma iskreno čestitamo.

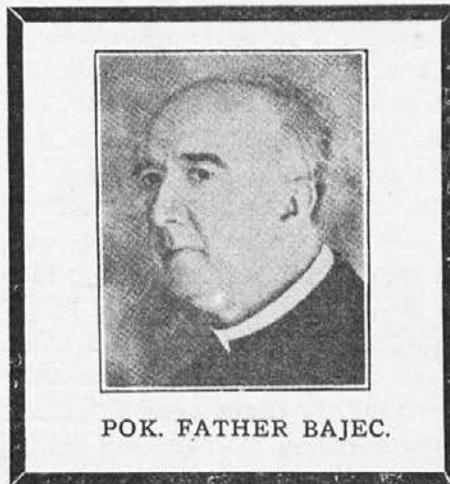
Pok. Father Franc Ksaver Bajec. — Osem dni po smrti p. Alfonza, na pepelnicu dne 18. febr., je v St. Paulu, Minn. umrl eden izmed najstarejših slovenskih duhovnikov in misijonarjev v Ameriki, Father Bajec. Rojen je bil 28. oktobra 1866 v Dobu pri Domčalah, kjer je bil njegov oče učitelj in organist. Pozneje je oče prišel za nadučitelja v Ljubljano in tam je tudi naš Bajec dovršel šest gimnazijskih razredov. Ob istem času je obiskal domovino znani misijonar monsignor Buh in odvedel s sabo več dijakov, Bilbana, Homarja, Lampeta, Košmerla, pok. Petača in sedaj tudi že umrela Bajca. Father Bajec je rotem v St. Thomas, Wis., St. Paul, Minn. in Wa-

shingtonu študiral filozofijo in teologijo, 21. septembra 1890 pa je bil posvečen v mašnika. Deloval je na raznih župnijah v Minnesota, obenem pa tudi misijonaril med Slovenci. Štiri leta je bil župnik v Rush City, Minn., šest let pa v Fairfax, Minn. L. 1902 je prišel za župnika na nemško faro sv. Frančiška Saleškega v St. Paulu, Minn. Tukaj je bil naslednik škofa Starihe. Na fari sv. Frančiška je ostal celih 28 let, dokler ni par mesecov pred svojo smrтjo stopil v pokoj. Pogreb-

Dve lepi novi knjigi. — P. Mavricij Tešaš, O. M. Cap., Pri studencih zdravja in moči, 1930; cena s poštino 26 din.; naroča se v Prodajalni K. T. D. Ničman, Ljubljana. Knjiga je drugi del slovenske ascetike in bo dobrodošla vsem tistim, ki resno hrepenijo po krščanski polnотsi. V njej bodo našli lepo našteta sredstva in spretно izpeljane pripomočke k bogoljubnemu življenju. Tisti, ki jih bodo s pridom brali, bodo zasovražili materialistično posvetno naziranje in dobili v njej mnogo pobud za svoj duhovni predek. Knjigo vsem toplo priporočamo. — Istotako toplo priporočamo tudi Dr. Opeke Knjige postave, ki jo prodaja ista prodajalna. Obsega 45 govorov o božjih zapovedih. Stane s poštino 23.50 din. V njej razlagajo znani in sloveči slovenski govornik prve tri božje zapovedi. Važni in sedanjemu času primerni so govorji: o neveri in odpadu od vere, o indiferentizmu, o tisku, o dnevu Gospodovem itd. Jezik je izklesan, slog lapidaren, zgledi izbrani. Knjiga bo koristila izobraženim in priprostim.

Verski list za mladino v starem kraju lepo napreduje. Prva številka je pošla, dasi so jo tiskali v 10,000 izvodih. Kdor hoče iz Amerike naročiti list, naj piše na naslov: Lučka z neba, Marijin trg 4, Ljubljana. — V Cvetju beremo, da so pri tretjem redu na Slovenskem ustanovili zavarovalni odsek za starost in one-moglost. — Znameniti slovenski skladatelj P. Hugolin Sattner praznuje letos 80letnico svojega rojstva. Domovina se ga bo celo leto spominjala in prirejala njemu na čast glasbene večere. Tudi mi v daljni Ameriki se pridružujemo njegovim častilcem ter mu k izrednemu jubileju nailerše čestitamo. Upamo da bomo ob priliki kaj več spregovorili o življenu jubilantovem.

P. Salezij.

POK. FATHER BAJEC.

ne svečanosti so se vršile dne 23. februarja v cerkvi sv. Frančiška Sal. Sv. mašo je imel Rt. Rev. Msgr. A. Ogulin, poslovilni govor pa Father Jager. Petje je vodil Father Missia. Poleg lepega števila slovenskih duhovnikov se je udeležilo pogreba še čez sto drugih duhovnikov. Na Calvary Cemetery, St. Paul so mu slovenski duhovníci zapeli pretresljivo slovensko nagrobnico "Blagor mu, ki se spočije." R. I. P.

TINE IN CILA.

(Konec s strani 115.)

stih ljudi neka tiha sreča, tako mi je bilo nekam tihosrečno pri duši, ko sem, prišedši domov, začratal teh par vrstic. Pravijo, da moderno življenje vsled svoje naglice in razburjenosti ubija naše žive. Res je tam tako. Zato pa, prijatelj, če so tvoji žive trudni, pojdi na Velinjek in se zglasti tudi na Melinjah! Mir narave in mir dveh priprrostih srebo kakor pomirjevalno zdravilo za tvojo izmučeno notranjost.

VSEBINA:

Kraljestvo vsemogočnega Stvarnika (p. Odilo)	str. 97-98
Baragova pisma:	
Do končnega cilja — med Indijance (p. Hugo)	str. 99-102
Materam prvoobhajancev (Sestra L.)	str. 102-103
Mati (Adele Megla)	str. 103
Baraga, naš prvi slov. svetnik (p. Kazimir)	str. 104-105
Biti katoličan nam bodi ponos! (Rev. J. Filipič)	str. 106-107
Pok. Rev. A. M. Miklavčič, O.F.M. (p. Hugo)	str. 108-111
Sestrar v Gospodovi službi:	
Z grščka Asizij	str. 112-113
Uporaba mesečnih listkov	str. 113-114
Tine in Cila (Marin Muha)	str. 114-115; 128
Glasovi od Marije Pomagaj (p. Hugo)	str. 116-118
Zahvale, darovi in drugo (p. Benedikt)	str. 118
Naši mladini:	
Easter (Fr. Leonard)	p. 119
Hitch-Hiking (La Sallita)	p. 120-222
Legends of St. Francis (Ksaver Meško—Albina Wahčič)	p. 122-123
Pisma	p. 123
Doma in po svetu (p. Hugo)	str. 124-127
Vesti iz uredništva (p. Salezij)	str. 127-128